

Právo v e-marketingu

Andrea Bodová

Bakalárska práca
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav marketingových komunikací
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Andrea BODOVÁ**
Osobní číslo: **K09646**
Studijní program: **B 7202 Mediální a komunikační studia**
Studijní obor: **Marketingové komunikace**

Téma práce: **Právo v e-marketingu**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte teoretická východiska ve vztahu k e-marketingu, definujte jednotlivé pojmy a porovnejte rozdíly mezi evropským a českým právem. Definujte metody práce, pracovní hypotézy a cíle práce.
2. Analyzujte odborné zdroje týkající se e-marketingu.
3. Uveďte, definujte a analyzujte vybrané stránky a zhodnoťte licenční politiku.
4. Zhodnoťte přínos práce a její využitelnost v praxi, verifikujte pracovní hypotézy.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

JANOUC, Viktor. Internetový marketing: prosadte se na webu a sociálních sítích. Vyd. 1. Brno : Computer Press , 2010. 304 s.

POLČÁK, Radim. Právo na internetu : spam a odpovědnost . Vyd. 1. Brno : Computer Press, 2007. 150 s.

HLAVENKA, Jiří. Internetový marketing. Vyd. 1. Praha : Computer Press, 2001. 156 s.

KUBA, Martin. Elektornický marketing. Vyd. 1. Zlín : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2002. 118 s.

WINTER, Filip. Právo a reklama v praxi, Vyd. 1 : Linde Praha, a.s., 2007. 335 s.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Tomáš Šula

Ústav marketingových komunikací

Datum zadání bakalářské práce:

1. prosince 2010

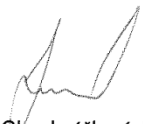
Termín odevzdání bakalářské práce:

13. května 2011

Ve Zlíně dne 1. prosince 2010

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

Mgr. Ing. Olga Jurášková, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 11.05.2011

ANDEA BODNÁ, Bodová
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce požítovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Práca pojednáva o vzťahu práva a internetu, popisuje súčasný stav právnej úpravy v Českej republike, postupný vývoj elektronického marketingu a v určitej miere aj jeho vývoj v budúcnosti.

Teoretická časť chce poukázať na dôvody vzniku práva v oblasti e-marketingu, je súhrnom informácií pri publikovaní na internete, pričom čerpá informácie z európskeho práva, plynule prechádza do českého práva a jednotlivých možností, s ktorými sa recipient pri publikovaní stretáva. Popisuje kooperáciu medzi jednotlivými autormi a zároveň medzi nimi vytvára vzťahy, podporuje spoluprácu a nie vykrádanie obsahu iných autorov. Z teoretického hľadiska definuje možnosti ako sa chrániť, ako ich využívať a popisuje výhody a nevýhody jednotlivých nástrojov ochrany.

V analytickej časti sa zaoberá deskripciou a analýzou príkladov jednotlivých možností, popisuje organizácie zastrešujúce autorov, hovorí o kurzoch tvorených v danej problematike, pre koho sú určené a analyzuje vybranú stránku.

V závere práce je popísaný návrh, ako sa vhodne chrániť pri publikovaní na internete, či už zo strany obsahu alebo aj samotného spracovania.

Kľúčové slová:

Právo, autor, užívateľ, prispievateľ, e-marketing, publikovanie na internete, spôsoby ochrany, vykrádanie obsahu, programy, webová stránka, aplikácia

ABSTRACT

The work deals with the relationship between the law and the internet, describes the present state of the legal regulations in Czech Republic, describes progressive development of the electronic marketing and also to a certain measure describes marketing growth into the future.

The theoretical part points out the causes of the law formation in the e-marketing field. It is the information summary within the internet publication, whereby the information have the roots in the European law, continuously merges into the Czech law and the individual possibilities, with those recipient meets while the publication. It describes the cooperation between individual authors and at the same time do not support the content stealing of others authors, but make the relationship within and support the cooperation. From the theoretical point of view it defines possibilities how to tender and use them and describes the disadvantages and advantages of the individual instruments of protection.

Analytical part deals with the description and analysis of the examples of individual possibilities, describes the organizations covering the authors, speaking about the courses totaled in the certain problem, who they are destined for and analyses selected issue.

In conclusion of the thesis is described suggestion how to properly protect while publicizing on the internet, whether from the side of concept or from the independent processing.

Keywords:

The law, author, consumer, contributor, e-marketing, internet publication, concept of protection, content theft, programs, web page, application

Motto:

„Keby sme mali študovať všetky zákony, nemali by sme skoro žiadny čas ich prekračovať.“

Johann Wolfgang Goethe

Ďakujem vedúcemu bakalárskej práce Mgr. Tomášovi Šulovi za aktívnu metodickú, pedagogickú, odbornú pomoc, ústretový prístup a za mnohé cenné rady pri spracovávaní mojej bakalárskej práce.

Ďakujem Kláre Dohnalovej, Diane Duhárovej a Jakubovi Dvořáčkovi za aktívnu podporu a príležitostnú pomoc pri tvorení a ťažkých okamihoch pri písaní tejto práce.

Ďakujem Vítovi Nevřelovi a Martinovi Steinbachovi za vysvetlenie pojmov v oblasti e-marketingu a funkčnom využití jednotlivých aplikácií.

Ďakujem všetkým mojim priateľom a známym, ktorí mali strpenie a boli ochotní diskutovať na moju tému, a vedome alebo nevedome mi poskytli mnohé cenné podnety.

A samozrejme nemôžem zabudnúť na mojich skvelých rodičov a súrodencov, ktorí ma neustále podporujú v štúdiu a rozvoji mojej osobnosti.

OBSAH

ÚVOD	10
CIEĽ A METODOLÓGIA PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČASŤ	12
1 PRÁVO V OBLASTI E-MARKETINGU	13
1.1 HISTORICKÉ ASPEKTY	13
1.2 DÔVOD VZNIKU ÚPRAVY INTERNETOVÉHO PRÁVA	14
1.3 EURÓPSKE PRÁVO	15
1.3.1 Autorské právo	15
1.3.2 Pod autorské práva nespádajú:	16
1.3.3 Výnimky a obmedzenia výlučných autorských práv	17
1.3.4 Technológie pre správu digitálnych práv	17
1.3.5 Autorské poplatky	18
1.3.6 Porušovanie autorských práv	18
1.4 ČESKÉ PRÁVO	19
1.4.1 Autorský zákon	19
1.4.2 Predmet autorského práva	20
2 INÉ MOŽNOSTI AKO SA CHRÁNIŤ	23
2.1 COPYRIGHT VS. CREATIVE COMMONS	23
2.1.1 VYUŽITIE CREATIVE COMMONS	26
2.1.2 TYPY CC LICENCIÍ	26
2.1.3 DOBA TRVANIA LICENCIE A TYPY LICENCIE	28
2.1.3.1 Národná verzia CC licencií	28
2.2 LICENČNÉ ZNAČKY	29
II PRAKTICKÁ ČASŤ	31
1 SPÔSOBY OCHRANY	32
2.2 PROGRAMY NA OCHRANU	32
2.2.1 iPhoto	32
2.2.2 „odevzdej.cz“	33
2.2.3 www.youtube.com	35
2.3 OSA	38
2.4 ŠKOLENIA, KURZY	40
2.4.1 Kurz Asociácie inštitúcií vzdelávania dospelých ČR, o.s	40
2.4.2 Kurzy ponúkané na stránkach www.skoleni-kurzy.eu	41
2.5 1 LICENČNÁ POLITIKA VYBRANEJ STRÁNKY	42
2.5.1.1 Zvolenie hypotéz	42
2.5.2 Wikipédia	43
2.5.2.1 Česká verzia wikipédie	45
2.5.3 Zhrnutie	51
2.5.3.1 Verifikácia hypotéz	51

2.5.4 Návrh ako sa chrániť pri publikovaní obsahu na internete:	52
ZÁVER	53
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	54
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	57
SEZNAM OBRÁZKŮ	58
SEZNAM TABULEK.....	59

ÚVOD

Internet, sieť, ktorá pokrýva celý svet sa stala súčasťou bežného života väčšiny populácie. Z toho plynie aj stále väčšie a obširnejšie spektrum ľudí, ktorí prispievajú, čítajú, blogujú alebo inak pracujú s internetom. Hľadajú informácie, inšpiráciu alebo iba zábavu. Z toho plynie, že stále viac ľudí niečo tvorí, pričom nie vždy je to dielo iba jednej osoby. Hľadali inšpiráciu, našli ju a snažia sa ju ďalej použiť. Nie je to však také jednoduché, je nutné, obsah, ktorý nie je našim dielom, nejako označiť a obsah, ktorý je našim dielom, chrániť. Právo v oblasti e-marketingu obsahuje široké spektrum prvkov, ktoré tento pojem zahŕňa. Je náročné zorientovať sa v mnohých pravidlách a pokynoch, preto práca prináša prehľad základných pravidiel, ktoré sú nevyhnutné pre korektné a legálne publikovanie na internete.

V teoretickej časti sa venuje vzniku internetu a následnej nutnosti práva v tejto oblasti, plynule prechádza k európskemu a českému právu, prináša prehľad autorského zákona, charakterizuje základné pojmy, ako je autorské právo, jeho predmet a výnimky, kto je autor, spoluautor, oboznamuje s autorskými poplatkami a taktiež označovanie pomocou copyright-u a značiek creative commons, definuje rozdiely. Uvedie aj ochranné aspekty licenčných značiek, vysvetlí čo licenčné značky sú a ako sa s nimi pracuje.

V praktickej časti pojednáva o rôznych spôsoboch ochrany pri publikovaní na internete, uvedie niektoré druhy školení, ktoré sa venujú tejto problematike, kde sa uskutočňujú a pre koho sú vhodné. Predstaví aplikácie, ktoré môžu pomôcť porovnať zhodu diela s iným dielom. Na príklade webovej stránky www.youtube.com ukáže názorný príklad, ako je možné čo najlepšie informovať budúceho vkladateľa príspevku, o publikovaní a využívaní zverejneného obsahu. V poslednej kapitole praktickej časti sa venuje licenčnej politike vybranej stránky, v tomto prípade Wikipédii. Zobrazí, ako wikipédia pracuje, za čo ručí, a naopak, za čo neručí, aké zákony ju upravujú, čo by sa dalo zlepšiť a ako tvorenie spoločnej práce môže vyzerat'. V tejto časti práca potvrdí alebo vyvráti stanovené hypotézy pre praktickú časť a v závere zosumarizuje splnenie cieľov a metodológiu práce.

Cieľ a metodológia práce

Cieľ práce

Cieľom tejto práce je ozrejmiť a zdôrazniť čitateľovi dôležitosť používania ochranných symbolov pri publikovaní obsahu na internete ako aj ponúknuť návod, ako ideálne obsah chrániť. Práca je postavená tak, aby aj čitateľ so základnými znalosťami pochopil vysvetlenia a uvedené príklady a získané informácie mohol použiť k vlastnému obohateniu, prípadne porozumeniu problematiky, ktoré v žiadnej inej online alebo offline komunikácií nie sú podobným spôsobom zosumarizované. Práca prechádza z teoretickej časti do praktickej, aby na základe všeobecných informácií poskytla informácie detailné a názorné a poskytla vlastné postrehy pri analýze webovej stránky.

Metodológia práce

Práca je rozdelená na časť teoretickú a praktickú. Zvolenými metódami pozorovania, porovnávaní, analýzou a syntézou, preloženými štúdiou odbornej literatúry sa snaží ponúknuť čitateľovi vlastné postrehy pri riešení problému a poskytnúť prehľad v danej problematike.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 PRÁVO V OBLASTI E-MARKETINGU

1.1 Historické aspekty

Začiatky internetu sa datujú približne do konca 60. rokov, kedy sa v Spojených štátoch amerických hľadala možnosť pre využitie spoľahlivejšieho prepojenia medzi jednotlivými vojenskými základňami. Využívala sa predovšetkým elektronická pošta a predchodca www služby tzv.: gopher, ktorý zabezpečoval výmenu súborov medzi jednotlivými počítačmi. Daný spôsob komunikácie bol pomerne zložitý, preto k masovému nasadeniu internetu nevedol. Tieto prvé pokusy teda nemožno považovať za internet ako ho poznáme v dnešnej dobe.

Neskôr, v roku 1989 prišiel fyzik Tim Bernem Lee s myšlienkou hypertextového dokumentu, ktorý obsahuje na jednej stránke texty, obrázky, tabuľky a predovšetkým hyperlinky. Tento jednoduchý základ pre www stránky, ako ich poznáme dnes, viedol k obrovskému rozvoju internetu a začiatku jeho masového nasadenia.

S vývojom internetu súvisí aj marketing v prostredí elektronických médií.

„Elektronický marketing (e-marketing) je náuka o spôsoboch nasadenia elektronických médií (e-médií) k dosiahnutiu marketingových cieľov.“

[1, str. 14]

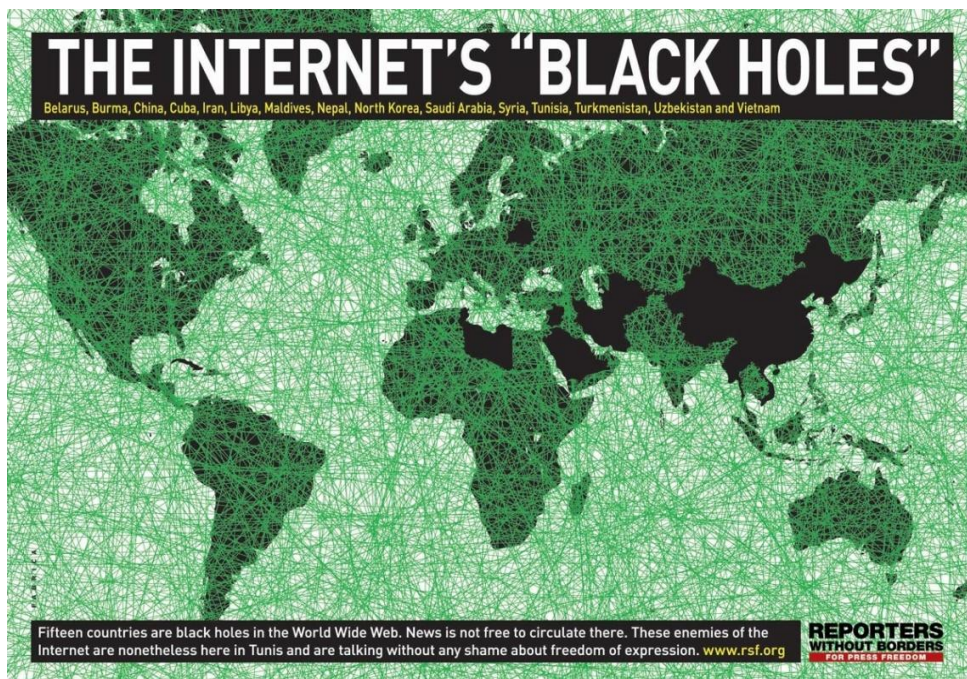
Rozdiel medzi klasickým marketingom a marketingom na internete definuje písmenko „e“ (prvé písmenko anglického slova electronic). Pridaním k bežným slovám vzniká ekvivalent na internete, e-banky, e-parfémy, e-fotografie, e-článok atď.

Elektronický marketing zahŕňa aj iné aktivity vykonávané elektronickými médiami. Jedná sa o technológie bez pomoci internetu. Jedná sa napríklad o GPS navigácie, mobilné telefóny, elektronické informačné stojany, automaty na predaj lístkov. Táto práca sa však venuje internetu a publikovaní na internete.

Dôležitosť právnej úpravy je diskutabilná. Pokiaľ ponecháme reguláciu na užívateľoch, mnoho ľudí môže byť daným obsahom, formou, úpravou pohoršených. Odstránenie tohto obsahu bude na dobrej vôli osoby, ktorá publikuje. Preto existuje niekoľko spôsobov úpravy obsahu na internete, ktoré sú zhrnuté v jednotlivých kapitolách.

1.2 Dôvod vzniku úpravy internetového práva

Predchádzajúca časť práce uvádza dôležitosť vzniku práva spolu so vznikom siete nazývanej internet. Sieť, ktorá svojim rozsahom pokrýva skoro celý svet a skoro celý svet ju užíva. Na základe mnohých štátov, v ktorých je dostupná, je aj rozdielna právna úprava. Každý štát má iné druhy úpravy a čo v jednom môže byť zakázané, v inom naopak dovolené. V niektorých štátoch sa môžeme stretnúť s internetom, ktorý nie je voľne dostupný alebo obmedzuje jeho používanie (Internet's Black Holes – Obrázok).

(Obrázok č. 1, Zdroj: <http://bigthink.com/ideas/21222>)

Tieto prípady sú špecifické pre jednotlivé krajiny ako napríklad Čína alebo Saudská Arábia, preto práca analyzuje špecifickú oblasť a to vo všeobecnom podaní Európske právo a konkrétnejšie možnosti publikovania v Českej republike.

Dôvody právnej úpravy v Európe a v Českej republike:

- vznik a užívanie siete internet,
- vznik demokratického štátu so slobodou slova,
- obrovský tok informácií čerpaných z informácií tretích osôb,
- vkladanie textu, grafiky, zvuku, ...
- nahradenie používania odborných zdrojov a časopisov informáciami z internetu,
- dôležitosť citácie/odkazovanie na autora,

- vyhýbanie sa nedovolenému obohateniu na úkor tretej osoby (vlastník prichádza o zisk).

Tieto a ďalšie aspekty si vyžadujú právnu úpravu. Štáty Európskej únie sa pri vstupe zaviazali dodržiavaním spoločných práv EÚ¹ a taktiež jednotlivé štáty vlastnými zákonmi, ktoré sa nesmú vylučovať so zákonmi Európskej únie. V nasledujúcich častiach je uvedená sumarizácia európskeho a českého práva, ktoré je východiskom aj pre právo v e-marketingu.

1.3 Európske právo

Európska únia má mnohé zákony, vyhlášky, nariadenia, ktoré ovplyvňujú obyvateľov Európskej únie. Taktiež jednotlivé krajiny tohto spoločenstva majú svoje vlastné právne úpravy, ktoré sa nesmú vylučovať s nariadeniami EÚ. Medzi základné práva môžeme považovať autorské práva. Čo si teda pod týmto pojmom môžeme predstaviť?

1.3.1 Autorské právo

„Autorské právo je právnický termín, ktorý popisuje práva udelené autorovi diela. Jedná sa o právo duševného vlastníctva. Autorské právo umožňuje autorovi mať zo svojho diela príjem a kontrolovať, ako sa bude s dielom narábať. Autor má k svojmu dielu ako ekonomické, tak aj morálne práva. Vytvorením umeleckého diela získava automaticky umelec určité obmedzené výlučné právo na využívanie svojho diela. Autor má právo rozhodovať o podmienkach užívania svojho diela. Môže požadovať odmenu a môže stanoviť podmienky jeho užívania. Niektorí umelci, predovšetkým na začiatku profesionálnej kariéry sa chcú o svoje dielo podeliť s ostatnými ľuďmi bez nároku na honorár, zatiaľ čo iní za neho požadujú finančnú odmenu.“

[2]

Autorským právom sú automaticky chránené pôvodné diela v momente ich vytvorenia. Registrácia diel hudobných, literárnych, počítačových programov, databáz a podobne nie je nutná.

¹ Európska únia

Pod autorským právom si môžeme predstaviť až tri práva, ktoré kontrolujú využívanie a šírenie diela a taktiež prínos zisku. Jedná sa o:

Právo na rozmnožovanie: výhradné právo autora, ktorý môže povoliť alebo zakázať priame či nepriame, dočasné alebo trvalé rozmnožovanie diela ľubovoľného charakteru alebo jeho časti a to akýmkoľvek prostriedkami.

To znamená, že pokiaľ nájdem na internete dielo a je možné ho legálne sťahovať, tak autor dal povolenie na jeho šírenie, taktiež z tohto diela (napríklad videa) môžem použiť iba časť vo svojom diele.

Právo na šírenie diela verejnosťou: výhradné právo autora, ktorý udeľuje povolenie alebo zákaz na šírenie jeho diela verejnosťou akýmkoľvek spôsobom.

To znamená, že stránka, na ktorej môžem počúvať hudbu, má povolené šírenie diela verejnosťou.

Právo na sprístupnenie diela či audio nahrávky na internete: na rozdiel od predchádzajúceho práva, toto právo pojednáva o interaktívnom šírení na internete, pričom cieľová skupina si samostatne volí, kedy a kde pristúpi k dielu alebo audio nahrávke.

Právo na rozširovanie: výhradné právo autora za určitých podmienok povoliť alebo zakázať šírenie diela na verejnosti predajom alebo iným spôsobom. Umožňuje mu to kontrolovať šírenie jeho diela (predaj, prenájom, požičanie)

[2]

1.3.2 Pod autorské práva nespádajú:

Voľné diela – výtvary duševného vlastníctva sú chránené autorskými právami určitú dobu od svojho vzniku. V európskej únii je to 70 rokov po smrti autora a 50 rokov od dátumu nahrávky pre súvisiace práva interpretov, producentov audio nahrávok a vysielacích staníc. Po uplynutí tejto doby sa dielo stáva verejne prístupným voľným dielom.

Voľné licencie – autori sa môžu zrieknuť svojich autorských práv alebo ich obmedziť tzv. voľnou či otvorenou licenciou. Pri týchto licenciách sa autorské práva nevylučujú, ale v prevažnej väčšine prípadov povoľujú autorovi, aby sa o chránené dielo podielil za nekomerčným účelom.

Creative commons – sú flexibilné licenčné dohody. Povoľujú určité narábanie s dielom za určitých podmienok. Označovaniu CC² sa bližšie venuje kapitola 2- Spôsoby ochrany.

1.3.3 Výnimky a obmedzenia výlučných autorských práv

Pre zachovanie rovnováhy medzi súkromným a verejným právom môžu štáty EU povoliť zvláštne výnimky, pričom je potrebné rešpektovať právo rôznych zainteresovaných strán (autora, verejnosti a investorov). Jedinou spoločnou výnimkou je tá, ktorá umožňuje dočasné kópie. Za účelom vzdelávania, informovania, vedeckým účelom, kvôli citáciám, pre potreby zdravotne postihnutých, z dôvodu verejnej bezpečnosti a pre správne a súdne účely existujú ďalšie výnimky. Aby sa výnimka nevymkla z bežného užívania diela a ani bezdôvodne nepoškodzovala oprávnené záujmy držiteľov práv, je podľa medzinárodných dohôd o duševnom vlastníctve potrebné splniť tzv. Trojstupňový test (THREE-STEPS TEST).

Najčastejšou výnimkou, ktorá je zaručená vo všetkých krajinách EU okrem Spojeného kráľovstva a Írska je výnimka kopírovania pre osobnú potrebu. Legálnu kópiu si môže užívateľ diela vykonať pokiaľ sa jedná o užívanie pre osobnú potrebu, kópia nie je použitá pre komerčné účely a držiteľ práv dostane náhradu.

1.3.4 Technológie pre správu digitálnych práv

Európske právne predpisy rozlišujú dva druhy digitálnych práv. Jedná sa o systém správy digitálnych práv (akékoľvek vložené informácie identifikujúce dielo alebo týkajúce sa zmluvných podmienok užívania) a opatrenia technickej kontroly (akákoľvek technológia, zariadenie, komponent, ktorého účelom je zabraňovať alebo obmedzovať jednanie, ktoré držiteľ práv nepovolil). Pre oba druhy sa používa spoločný názov – systém správy digitálnych práv. Tieto systémy sú opatrením technickej kontroly (sú chránené zákonom, obchádzanie je protizákonné), ktoré zahŕňajú širokú radu kontrolných opatrení. Môžu napríklad zabrániť používaniu diela chráneného autorskými právami na rôznych zariadeniach.

Na ochranu diel sa používa aj kódovanie. Dekódovací kľúč slúži na prečítanie diela. Tieto systémy sa používajú do príslušných diskov CD, DVD a pod., do on-line

² Creative commons

obsahu, ako napríklad hudby, hier, videozáznamov na pranie a pod). Držitelia práv môžu túto formu použiť ku kontrole toho, koľko je možné spraviť kópií diela, na akých zariadeniach je možné dielo čítať, ako často je možné ho prehrávať, na akú dobu zostane prístupné, kto bude mať k dielu prístup a pod.

1.3.5 Autorské poplatky

Autorský poplatok (používaní u kopírovania pre osobnú potrebu) je špeciálna daň prirátaná k ostatným daniam z predaja, ktorá sa účtuje pri kúpe nahrávacích médií, ako sú prázdne CD, DVD a mp3 prehrávače. Nerozlišuje sa pritom, či si spotrebiteľ kupuje zariadenie alebo médium pre osobnú spotrebu alebo na iné účely.

PEER TO PEER (P2P) je služba špecializovaná na výmenu súborov medzi osobami pripojenými na internet. Nie vždy sa jedná o legálnu výmenu, v poslednej dobe je výmena na internete spojená s pirátstvom, pretože v prevažnej väčšine k príslušným súborom nevlastníte autorské práva. Jedná sa predovšetkým o hudobné súbory a videonahrávky. Užívatelia sú často uvádzaní v omyl, že spojenie je anonymné, avšak IP³ adresa sa vždy dá rozpoznať a spojiť s internetovým účastníkom. Sieť P2P je možné využívať aj legálne, pričom sa nahrávajú autorizované diela, voľné diela, alebo diela, na ktoré sa vzťahuje bezplatná licencia alebo licencia pri ktorej autor súhlasil s určitým spôsobom jeho ochrany (napr. creative commons, Copyleft).

1.3.6 Porušovanie autorských práv

Je závažný trestný čin! Európska únia prijala smernicu o dodržiavaní práv duševného vlastníctva, ktorou sa má zabezpečiť adekvátne stíhanie v prípade jej porušenia vo všetkých krajinách. Podľa tejto smernice musia členské štáty používať účinné, odradzujúce a primerané právne prostriedky a sankcie, ktoré zabezpečia rovnocenné podmienky v EU. Smernica sa týka občiansko-právnych sankcií, ale vo väčšine krajín únie môže byť porušovanie autorských h práv a pirátstvo stíhané aj trestne.

³ Internetový protokol

1.4 České právo

Česká republika sa ako člen EU riadi pravidlami únie. Tieto pravidlá samozrejme nie sú jediné a tak ako jednotlivé stránky na internete uvádzajú rozličné právne podmienky, rovnako tak aj jednotlivé štáty majú svoje osobité zákony, do ktorých je zapracované aj právo únie. Česká republika nie je výnimkou. Jedná sa o Zákon č. 121/2000 Zb. Platným od 1. 12. 2000.

1.4.1 Autorský zákon

Autorský zákon je pomerne jednoducho dostupný na internete, obsahuje 12 častí, 118 paragrafov. Zahŕňa príslušné predpisy Európskeho spoločenstva. Pri nahliadnutí do obsahu zistíme, že sa zaoberá:

- a) právom autora k jeho autorskému dielu
 - b) právom súvisiacim s právom autorským
1. právom výkonného umelca k jeho umeleckému výkonu,
 2. právom výrobcu zvukového záznamu k jeho záznamu,
 3. právom výrobcu zvukového obrazového záznamu k jeho záznamu,
 4. právom rozhlasového alebo televízneho vysielateľa k jeho vysielaniu,
 5. právom osoby, ktorá dielo zverejňuje k doteraz nezverejnenému dielu, ku ktorému uplynula doba trvania majetkových práv,
 6. právom nakladateľa na odmenu v súvislosti so zhotovením rozmnoženiny ním vydaného diela pre osobnú potrebu,
- c) právom obstarávateľa ním obstaranej databáze,
 - d) ochranou práv podľa tohto zákona,
 - e) kolektívnou správou práv autorských a práv súvisiacich s právom autorským.

1.4.2 Predmet autorského práva

Pod predmet patrí dielo literárne a iné umelecké dielo, dielo vedecké, ktoré je jedinečným výsledkom tvorivej činnosti v akejkol'vek vnímateľnej podobe vrátane elektronickej, trvalej alebo dočasnej, bez ohľadu na jeho rozsah, účel, význam. Taktiež sa jedná o dielo slovesné vyjadrené rečou alebo písmom, dielo hudobné, dramatické, ich kombinácia, dielo choreografické či pantomimické, dielo fotografické, dielo vyjadrené postupom podobných fotografií, dielo audiovizuálne, ako je dielo kinematografické, dielo výtvarné, maliarske, grafické, sochárske, architektonické, vrátane diela urbanistického, dielo kartografické, taktiež zborníky, ako je časopis, encyklopédia, výstava alebo iný súbor nezávislých diel alebo iných prvkov. Taktiež počítačový program, pokiaľ je vlastným duševným výtvorom. Toto právo sa vzťahuje na diela, ktoré sú dokončené, na jednotlivé časti, vrátane názvu, mien postáv, taktiež dielo vzniknuté tvorivým spracovaním iného diela, vrátane prekladu do iného jazyka (v tomto prípade nie je dotknuté právo autora spracovaného alebo preloženého diela). Výnimku tvorí napríklad námet diela sám o sebe, denná správa alebo iný údaj sám o sebe, myšlienka, postup, princíp, metóda, objav, vedecká teória, matematický a podobný vzorec, štatistický graf a podobný námet sám o sebe.

Výnimku v tomto prípade tvoria úradné diela (napríklad právny predpis, rozhodnutie, verejná listina, úradná dokumentácia a pod.), taktiež štátne symboly, symbol jednotky územnej samosprávy a iné podobné diela pri ktorých je verejný záujem na vylúčení z ochrany. Taktiež výtvary tradičnej ľudovej kultúry, pokiaľ meno autora nie je obecné známe a nejde o dielo anonymné alebo dielo pseudonymné. Diela ľudovej kultúry je možné používať iba spôsobom neznižujúcim jeho hodnotu.

Autorom sa podľa § 5 rozumie fyzická osoba (ďalej len FO), ktorá dielo vytvorila, alebo FO, ktorá ho tvorivým spôsobom vybrala alebo usporiadala. Spoluautorom je osoba, ktorá sa na tvorivej činnosti podieľala a prináleží jej spoluautorstvo spoločne a nerozdielne s autorom. Za spoluautora sa nepovažuje osoba, ktorá poskytla rady, technické, administratívne alebo rady inej povahy, taktiež dokumenty alebo dala podnet na vznik diela. Rozhodnutia o používaní diela vykonávajú autori spoločne. Pokiaľ nastáva situácia, kedy môže prísť k porušeniu alebo ohrozeniu diela, vtedy sa môže domáhať ochrany aj každý spoluautor samostatne. Pokiaľ nie sú vopred dohodnuté iné podmienky vo výnosoch

z práva autorského k dielu podľa úmery tvorivých príspevkov, podiel na výnosoch je rovnaký. Autor pri svojom diele väčšinou uvádza svoje pravé meno alebo pseudonym, ktorý nevzbudzuje pochybnosti o autorovej totožnosti. Meno sa uvádza v registri predmetu ochrany vedenom príslušným kolektívnym správcem. Pokiaľ autor vystupuje pod pseudonymom, nie je možné jeho skutočné meno prezradiť bez jeho dovolenia. Anonymného autora zastupuje pri výkone ochrany autorského práva k dielu osoba, ktorá dielo zverejnila, nie je dokázaný opak, t.j. verejné prehlásenie autora nie je potrebné, ak je jeho pravé meno všeobecne známe.

- Autor rozhoduje o zverejnení diela, má právo rozhodovať, či a akým spôsobom zverejní dielo, či dá povolenie k akejkol'vek zmene.
- Pri manipulácii s dielom nemôže dochádzať k zníženiu hodnoty diela.
- Osobnostné práva sú neprevoditeľné, nie je možné sa ich vzdať a smrťou autora zanikajú, pričom po smrti sa s dielom musí narábať neznižujúcim spôsobom a ochrany sa môže dožadovať ktorákoľvek blízka osoba (pokiaľ autor nie je anonymný) aj po uplynutí majetkových práv alebo právnická osoba združujúca autorov alebo príslušný kolektívny správca.

V rámci problematiky, ktorej sa práca venuje, nie je potrebné uvádzať jednotlivé časti zákona, ktorý je dostupný na internete. Využívaním webových domén, vzniká nutnosť práva v e-marketingu. Vytvorením stránky www (World Wide Web, voľne preložené „celosvetová pavučina“) je potrebné vyplniť jej obsah. Postupom času sa možnosťou jazyka HTML a ostatných nástrojov, ako napríklad Java Script, Java alebo ActiveX stala počítačová sieť Internet dostupnou, atraktívnou a užívateľnou aj pre neodbornú verejnosť. Kde však tento obsah získať? *„Nechcem tvrdiť, že podstatou Internetu je vykrádanie HTML kódov, galérií obrázkov a zvukových klipov, databáz textov a správ, ale chcem iba podotknúť, že aj naskenovanie chránenej fotografie či kresby a následné použitie zdigitalizovanej podoby na svojej stránke sa tvorca tejto stránky pravdepodobne dopúšťa deliktu – porušuje niekoho autorské práva.“*

[3, str.20]

Taktiež použitie textov, ikon, zvukových stôp, videoklipov, cudzích Java Scriptov alebo iných prvkov, ktoré tvoria webové stránky, nie je v súlade s autorským zákonom možné len tak skopírovať bez citácie. Realita je však podstatne odlišná a určite, pri hlbšej

analýze jednotlivých webových stránek, je možné nájsť viac ako jeden príklad porušenia autorských práv. Je niekoľko možností ako sa autor alebo oprávnená osoba môže brániť. Je možné, že sa o použití diela nedozvie alebo nepristúpi k vymáhaniu svojich práv. Väčšinou sa autor alebo oprávnená osoba uchýli k vymáhaniu svojho práva, pokiaľ:

- Utrpí alebo získa dojem, že môže utrpieť ujmu (prevažne finančnej povahy)
- Nadobudne dojem, že sa obohacujete (opäť prevažne finančne) používaním diela
- Má dojem, že utrpia jej iné záujmy

[3, str. 20]

Predstavme si koncového užívateľa, ktorého zaujme určitý dokument na internete. Rozhodne sa ho stiahnuť, zašle pomocou príslušného protokolu príkaz serveru (na ktorom sú dáta uložené). Pomocou IP adresy identifikuje užívateľov počítač a začne dáta odosielať. Užívateľ dokument prijme z vlastnej vôle, uloží ho napríklad na disk, kde zostane pre jeho užívanie. Všetko sa odohralo dobrovoľne, na žiadosť užívateľa, ktorý s tým súhlasil. Je možné, že surfovaním po internete si ukladáme kópie aj bez nášho vedomia? Odpoveď je veľmi jednoduchá. Surfovaním po internete si pomocou inteligentného napríklad Microsoft Internet Explorer-u, Netscape Navigator-u, Opery a iných prehliadačov vytvárame kópie na pevnom disku. Jednoducho sa zrýchli prístup k stránkam otváraných z harddisku. Máme uloženú kópiu a ani o tom nevieme. Dva prípady kedy sa ponúka otázka, či sú tieto kópie v zmysle AutZ⁴, keďže sme v druhom prípade o ne ani nestáli. V tomto smere sa jednotlivé časti AutZ. vylučujú a o pochybnosť právnej konštrukcie je umocnená aj tým, že návrh Smernice o harmonizácii niektorých aspektov práva autorského vzťahuje ustanovenie o technických kópiách na všetky tieto práva.

[3, str.46-48]

⁴ Autorský zákon

2 INÉ MOŽNOSTI AKO SA CHRÁNIŤ

Okrem autorského zákona a práv, ktoré boli spomenuté, sú možné aj iné formy ochrany nášho diela. Prvou z nich sú Creative commons, ktoré sú na rozdiel od autorského zákona pomerne jasne a stručne definované a ľahko pochopiteľné aj pre neodborníka. Taktiež existujú licenčné značky, pri ktorých je jasne definované, čo je predmetom licencie a ako ju užívať.

2.1 Copyright vs. Creative commons

„Licencia Creative Commons je súbor verejných licencií, ktoré prinášajú nové možnosti v oblasti publikovania autorských diel: posilňujú pozíciu autora pri rozhodovaní za akých podmienok bude dielo verejne sprístupnené. Licencia Creative Commons funguje na jednoduchom princípe: autor prostredníctvom nich plošne uzatvára so všetkými potencionálnymi užívateľmi diela zmluvu, na základe ktorej im poskytuje niektoré svoje práva k dielu a iné si vyhradzuje. Creative Commons nie sú popretím klasického copyrightu, ale jeho nadstavbou. Vychádzajú z autorského zákona, ktorý ich upravuje ako licenčné zmluvy (§ 46 -55 AutZ).“

[4]

Táto licencia vznikla pod záštitou americkej neziskovej organizácie Creative Commons, ktorej zakladateľom je Lawrence Lessig, priaznivec voľného prístupu k informáciám, ktoré uviedol vo svojom diele Free Culture. Lessig je vedúci profesor Standsforskej školy práva v Kalifornii.

Všetky CC licencie sú bezplatné, žiadna neobsahuje požiadavky na finančné plnenie pri využívaní diela. Užívateľ má právo zaobchádzať s licencovanými časťami tak dlho, pokiaľ dodržiava licenčné podmienky zvoleného typu CC.

Nižšie uvedený obrázok vyjadruje vzťah copyrightu a Creative Commons:

Obr. č. 2: Spektrum režimu pre sprístupnenie autorských diel
(Zdroj: <http://creativecommons.org/about/>)

Obrázok je vyjadrením prechodu od copyrightu, ktorý českým autorom priznáva všetky práva, cez creative commons, ktoré na základe určitých pravidiel povoľujú manipuláciu s údajmi a obsahom až po public domain na pravej strane, ktorý naopak na seba žiadne práva neviaže.

Vďaka medzinárodnej zrozumiteľnosti sa Creative Commons tešia veľkej popularite. Jednotlivé práva, licenčné podmienky a povinnosti užívateľa k dielu, sú vyjadrené pomocou jednoduchých grafických piktogramov, ktoré chápeme ako licenčné prvky, pričom ich kombináciou vzniká daný typ CC licencie.

„Licenčné prvky vyjadrujú vôľu autora, ktorý prostredníctvom nich užívateľa informuje, v akom rozmedzí je oprávnený s dielom nakladať. Z tohto hľadiska je možné licenčné prvky rozdeliť na dve skupiny: na tie, ktoré určujú rozsah právomoci pri manipulácii s dielom, a na tie, ktoré tento rozsah právomocí limitujú určitými podmienkami, ktoré užívateľ musí rešpektovať.“

[5]

1) Prvky, ktoré určujú rozsah právomoci manipulácie s dielom:

Tento piktogram (Obrázok č. 3, zdroj: <http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/licencni-prvky/>) hovorí o **práve dielo šíriť** (z angl. Share). Môžeme ho použiť pri všetkých licenciách typu CC. Pokiaľ ním označíme dielo, tak je možné ho šíriť, tzn. kopírovať, distribuovať a poskytovať verejnosti a v nezmenenej podobe ho môžeme zaradiť do súborného diela (napr. časopis).

Tento piktogram (Obrázok č. 4, zdroj: <http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/licencni-prvky/>) hovorí o práve dielo upravovať (z angl. Remix). V tomto prípade môžeme dielo pozmeniť, doplniť alebo spracovať s iným dielom (napr. preklad, úprava digitálnej fotografie, mixovanie skladieb).

2) **Prvky, ktoré je nutné dodržiavať, pretože určujú podmienky pri manipulácii s dielom:**

Tento piktogram (Obrázik č. 5, zdroj: <http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/licencni-prvky/>) hovorí o potrebe uviesť autora (z angl. Attribution). Tento prvok sa využíva pri všetkých licenciách, pretože pri každom diele je nutné uviesť údaje o autorovi a diele, a to spôsobom, aký autor stanovil. Pri neidentifikovaní je potrebné uviesť minimálne meno (resp. pseudonym, pod ktorým vystupuje), názov diela a odkaz na pôvodnú licenciu CC. Ak je dielo upravované, uvedieme spôsob úpravy.

Tento piktogram (Obrázok č. 6, zdroj: <http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/licencni-prvky/>) hovorí o zachovaní licencie (z angl. Share Alike). Znamená to, že pokiaľ dielo akýmkoľvek spôsobom upravíme, výsledok uverejníme pod rovnakou alebo zlučiteľnou licenciou. Napr. pôvodná fotka označená CC-BY-SA, má rovnaký tvar ako nová fotka, a to CC-BY-SA.

Tento piktogram (Obrázok č. 7, zdroj: <http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/licencni-prvky/>) vyjadruje, že dielo sa nevyužíva na komerčné účely (z angl. Noncommercial). Pri šírení teda nemôže vzniknúť žiadny finančný zisk, ale je možná výmena diela za iné.

Tento piktogram (Obrázok č. 8, zdroj: <http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/licencni-prvky/>) znamená, že do diela je zakázané zasahovať (z

angl. No Derivatives), a to akýmkoľvek spôsobom. Ide o prvok, ktorý je opakom „právo dielo upravovať“, nevyskytujú sa spoločne.

2.1.1 VYUŽITIE CREATIVE COMMONS

Obrázok č. 9

Zdroj: www.creativecommons.cz

1) Použitie piktogramov CC môže pomôcť v rozvoji diela a taktiež pomôcť niekomu inému dodať inšpiráciu, pričom autorstvo zostane zachované. Tvorba grafiky, fotografií, hudby, prezentácie, videa, prednášky,... napríklad pre zábavu bude v tomto okamihu voľne a bezplatne k použitiu a ďalšie osoby ju môžu zdokonaľiť, použiť v práci, škole, zverejniť v novinách, rádiu alebo televízii a prispieť k rozvoju ďalších ľudí.

Obrázok č. 10

Zdroj: www.creativecommons.cz

2) Pri hľadaní prác, ktoré sú k dispozícii prevažne na internete (rôzne odborné texty, fotografie, videá) je možné ich legálne a zdarma použiť pokiaľ sú dodržané podmienky podľa licencie, ktorou sú označené.

2.1.2 TYPY CC LICENCIÍ

Kombinácia licenčných prvkov vytvára šesť typov CC licencií. Sú odstupňované podľa vyhradených práv auta k dielu, pričom v tabuľke I, môžeme vidieť označenie od najliberálnejšieho po najreštriktívnejšie:

Tabuľka I: Typy CC licencií

Označenie licencie	Práva		Povinnosti			Názov licencie
BY						Uved'te autora
BY-SA						Uved'te autora – Zachovajte licenciu
BY-ND						Uved'te autora – Nezasahujte do diela
BY-NC						Uved'te autora – Nevyužívajte komerčne
BY-NC-SA						Uved'te autora – Nevyužívajte komerčne – Zachovajte licenciu
BY-NC-ND						Uved'te autora – Nevyužívajte komerčne – Nezasahujte do diela

Autor: Lukáš Grubel
Zdroj: www.creativecommons.cz

Tieto licencie majú spoločné charakteristiky. A to:

- za rôznych podmienok je možné dielo šíriť,
- je nutné, aby boli uvedené údaje o diele a to autor, názov diela, url,...,
- je potrebné pripojiť url odkaz na CC licenciu,
- nie je možné odvolať licenciu. Môže ju odvolať jedine držiteľ autorského práva, ale nemôže zabrániť v užívaní kópií osobám, ktoré ju získali v čase trvania licencie,
- pokiaľ nadobúdateľ poruší licenčné podmienky, licencia zaniká,

Predtým, než začneme používať CC licenciu, mali by sme zvážiť, uistiť sa, že:

- obsah je predmetom autorsko-právnej ochrany,

- vlastníte všetky autorské práva k dielu, pokiaľ nie, je potrebný súhlas s poskytovaním pod CC licenciou,
- rozumiete princípu, významu a vlastnostiam jednotlivých typov CC licencií,
- ste oboznámení s jednotlivými časťami, ktoré označujete licenciou CC. napr. či licencia pri webových stránkach platí na celý obsah alebo iba na textovú časť.

2.1.3 DOBA TRVANIA LICENCIE A TYPY LICENCIE

Licencia CC k dielu trvá celý čas po dobu trvania majetkových práv autora (prevažne sa jedná o 70 rokov po smrti autora) ak nedošlo k porušeniu licenčných podmienok.

„Pri výbere licencie potrebujete poznať odpoveď na dve otázky, ktoré Vám položí generátor licencie:

1) Dovolíte komerčné využitie vášho diela?

- *Áno*
- *Nie*

2) Dovolíte vytváranie odvodených diel?

- *Áno*
- *Áno, pokiaľ ostatní zachovajú licenciu*
- *Nie* “

[6]

2.1.3.1 Národná verzia CC licencií

Právnicki jednotlivých krajín spolupracujú s organizáciou Creative Commons a vytvárajú národné verzie, ktoré čerpajú z pôvodnej CC licencie, sú v jazyku danej krajiny a sú upravené podľa národnej legislatívy.

„Je zabezpečená vzájomná kompatibilita jednotlivých národných verzií, tak, aby sa napr. americký občan mohol spoľahnúť na to, že česká verzia CC funguje u nás rovnako ako americká v USA.“

[6]

2.2 Licenčné značky

Ďalšou možnosťou ochrany je využívanie licenčných značiek. V tomto prípade poskytovateľ licencie dáva povolenie k užívaniu, výrobného procesu, značky, patentu, obchodného tajomstva alebo inej hodnotnej položky za licenčný poplatok.

[7, str. 714]

„Licenčnou zmluvou autor poskytuje nadobúdateľovi oprávnenie k výkonu práva dielo užívať (licenciu) k jednotlivým spôsobom alebo ku všetkým spôsobom užívania, v rozsahu obmedzenom alebo neobmedzenom, a nadobúdateľ sa zaväzuje, nie je podľa §49 odst. 2 písm. b) dohodnuté inak, poskytnúť autorovi odmenu.“

[8]

Licencia môže byť udelená na duševné vlastníctvo alebo na patentovaný vynález. Je platná na konkrétnu osobu a územie, či už mesto, štát, viaceré štáty alebo pre všetky územia (napríklad Česká republika, čo znamená voľné využitie v iných štátoch). V licenčnej zmluve sú uvedené štyri základné náležitosti, a to: spôsob, akým sa dielo používa, rozsah licencie, doba trvania licencie a hodnota odmeny alebo dohoda o bezplatnosti. Vynechaním niektorých z týchto bodov je zmluva neplatná. Rozdiel medzi licenčnou zmluvou a zmluvou o vytvorení diela je taký, že licenčná zmluva upravuje diela už existujúce, pričom zmluva o vytvorení diela upravuje vzťah medzi autorom a objednávateľom. Príkladom je fotografovanie divadelného predstavenia, pričom novinár použije fotografie pre dennú tlač aj on-line verziu novín. V tomto prípade sa uzatvorí iba jedna zmluva obsahujúca podmienky vytvorenia aj udelenia súhlasu na použitie.

Zakúpenie licencie má mnohé výhody. Pri kúpe napríklad legálneho softvéru sme informovaní o novinkách a spôsoboch ich získavania, pri kúpe väčšieho množstva licencií získavate zľavu, ľahšie a jednoduchšie získavate nové verzie, o kvalitu sa nemusíte obávať, je automaticky zaručená a máte pritom originálny produkt vrátane licenčnej zmluvy, nadobúdacieho dokladu a nevyskytujú sa pochybnosti, že vás niekto odhalí, máte pokoj.

[9]

Používanie licencie má výhody pre obidve strany. Poskytovateľ získa niekoho, kto mu platí za to, že môže používať a šíriť jeho „výsledok duševného procesu“.

Predstavme si, že sme rodinná firma podnikajúca v gastronomickom priemysle. Naším cieľom je, aby sieť našich kolíb pôsobila tradične slovensky, snažíme sa, aby

v každom podniku našej značky boli domáce výrobky, tradičná hudba a prostredie. Naša webová stránka s koncovkou .sk nás privíta tradičnou slovenskou hudbou, presne nastaveným menu a podobne. Určitý podnikateľ sa rozhodne v Českej republike otvoriť tri reštaurácie rovnakého charakteru, o ktoré sa bude starať. Kúpi si od nás patent. Začne využívať, u nás už pomerne známu značku, ktorú český zákazník z cestovania po Slovensku môže poznať. Zavíta do tejto reštaurácie v ČR a cíti sa znova ako na Slovensku. Používanie licencie môže mať aj nevýhody. Tými sú napríklad, že nemá dostatočnú kontrolu, či sa s danou licenciou nakladá podľa jeho pôvodného zámeru, menšia kontrola výrobných a predajných zložiek, máme menší prehľad o nákladoch a výnosoch. Pokiaľ sa vlastníkovi licencie darí, firma prichádza o zisk. Vo väčšine prípadov sa licencia poskytuje na určité vopred dohodnuté obdobie. Pokiaľ táto licencia skončí, a my sa ju rozhodneme nepredĺžiť, môže nám vzniknúť pomerne silná konkurencia. Výhodou pre koncesionár je, že získa výrobné znalosti zavedeného produktu, know-how, logo, vie o firemnej politike a je zastrešený známou značkou, čo môže využiť pri nasledujúcom podnikaní už pod vlastnou značkou.

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

1 SPÔSOBY OCHRANY

Na odhalenie plagiátov existujú a stále sa vytvárajú programy, ktoré sťažujú prácu tím, ktorí dúfajú, že „pár skopírovaných stránok, obrázkov , časť pesničky alebo videa. “ nikomu neublíži. Taktiež je tu možnosť sa zaregistrovať do organizácie, ktorá nás bude kompletne zastupovať a starať sa o naše autorské práva. A snažia sa vôbec správcovia stránok informovať užívateľov, aké sú možnosti pri publikovaní na ich stránke? Táto časť práce sa venuje praktickým ukážkam a analýzou stránky wikipedia.cz. Kapitola je členená na

2.2 Programy na ochranu

Prvou z možností je, pokiaľ nájdeme podobnú fotografiu, využiť aplikáciu, ktorú vytvorila spoločnosť Apple pre svojich používateľov. Jedná sa o balíček pokročilých aplikácií s názvom iLife. Ten zahŕňa základnú úpravu fotografií iPhoto, na jednoduchý strih videa je doplnková funkcia iMovie a pre prácu so zvukom slúži aplikácia GarageBand. iLife obsahuje aj ďalšie dve aplikácie – prvá pre vytvorenie jednoduchej internetovej prezentácie iWeb a druhá pre tvorbu DVD s prekvapivým názvom iDVD.

2.2.1 iPhoto

Laická verejnosť najčastejšie fotografuje, tieto fotografie chce publikovať, chce ich mať usporiadané, upravovať ich. Na úpravu videa a zvuku sa odhodlá menšie spektrum ľudí. Preto aplikácia iPhoto je pre väčšinu laických používateľov najjednoduchšia a zároveň najpoužívanejšia. Princíp spočíva v jednoduchej a prehľadnej správe fotografií a pomôže so základnými úpravami. Po pripojení prenosného média (napríklad fotoaparát, iPhone atď.) k počítaču si aplikácia vyžiada povolenie na import fotografií (videí), následne ich rozdelí podľa času a vyhotovenia. Užívateľ si vyberá z dvoch možností, a to, prezeranie fotografií podľa osôb (aplikácia Faces sama rozpozná osoby na fotkách) alebo podľa miesta zhotovenia (Places).

[10]

„ Vďaka tomu môžete k fotkám ľahko pridávať mená a vyhľadať konkrétne osoby. Po kliknutí na zobrazenie Faces sa objaví korková nástenka so snímku každej osoby, ku

ktorej ste priradili meno. Aplikácia iPhoto navrhne sadu možných zhôd, ktoré potvrdíte kliknutím.“

[10]

„Funkcia Places v iPhoto umožňuje vyhľadávať a usporiadať fotky podľa miesta nafotenia pomocou údajov z fotoaparátu s GPS alebo z iPhoneu. Nemáte fotoaparát so systémom GPS alebo iPhone? Funkciu Places môžete používať - jednoduchým zadáním vlastných údajov o mieste nafotenia. Začnite jednoducho písať a aplikácia iPhoto vám okamžite ponúkne zoznam miest - vrátane konkrétnych zaujímavých destinácií ako je Eiffelova veža alebo Empire State Building. iPhoto okrem toho používa aj spätné dekódovanie geografických údajov z fotky, ako sú napríklad súradnice zemepisnej šírky a dĺžky, na zrozumiteľné názvy miest.“

[11]

Takto usporiadané a označené fotografie je možné vložiť aj na sociálnu sieť, napríklad facebook. Nevýhodou je, že pokiaľ sú fotografie v aplikácii označené osobami, a nechcete, aby tieto osoby boli aj na facebooku označené, je nutné fotografie po jednom odznačovať, čo je pomerne zdĺhavý proces. Pokiaľ však chceme iPhoto primárne použiť na porovnanie fotografie, ktorú sme našli a zdá sa nám veľmi podobná fotografii nami zhotovenej, iPhoto nám môže pomôcť.

2.2.2 „odevzdej.cz“

System medzi študentmi nazývaný „vejce vejci“ má na svedomí Masarykova univerzita (MU) v Brne. Dôvodom bola úprava školského zákona, ktorá nariadila vysokým školám zverejňovanie záverečných prác. V roku 2009 bolo do projektu porovnávania prác zapojených viac ako dvadsaťtisíc škôl z Českej republiky a Slovenska, pričom spoločne vytvorili databázu s viac ako miliónom dokumentov, ktoré obsahujú viac ako sedem tisíc záverečných prác.

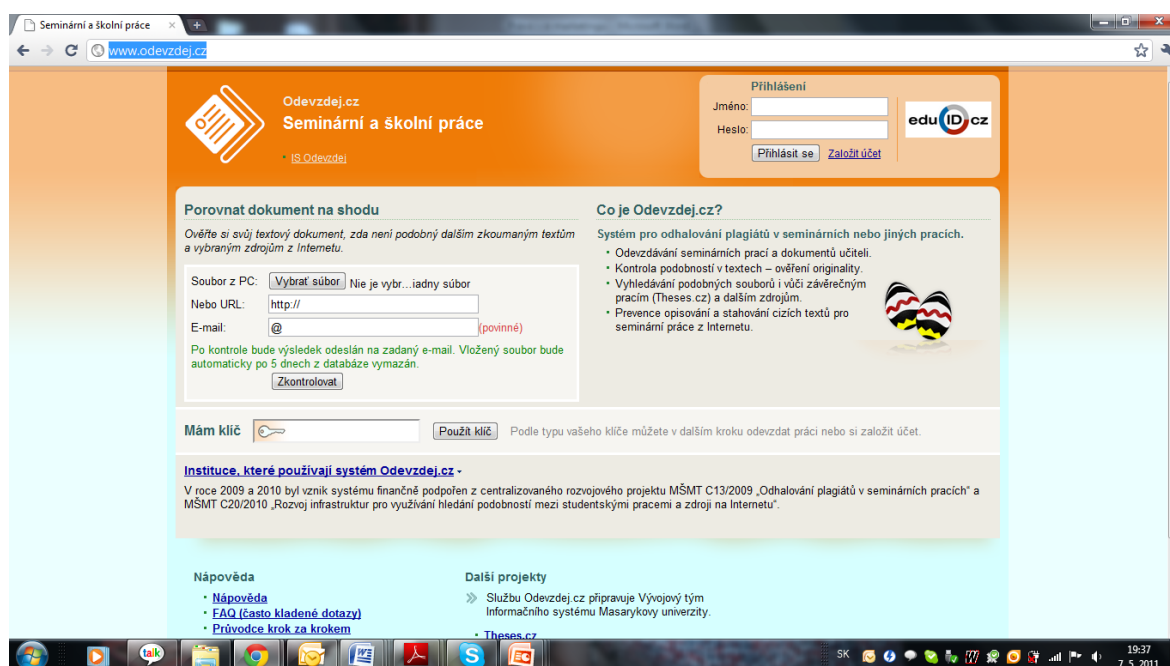
[12]

„Projekt Odevzdej.cz nadväzuje na projekt Theses.cz (Odhaľovanie plagiátov v záverečných prácach) a ponúka školám a ďalším inštitúciám službu pre odhaľovanie plagiátov v seminárnych aj iných prácach. Práce vkladané do systému sa porovnávajú medzi sebou, so záverečnými prácami v Theses.cz aj s ďalšími zdrojmi.“

[13]

Systém verifikuje originalitu práce (podobnost textu), vykonáva prevenciu opisovania a jednoduchého kopírovania textu z internetu. Ako bolo spomenuté, vyhľadáva podobné texty, ktoré sú v systéme, a taktiež v systéme Theses.cz a v ďalších zdrojoch a ponúka sa aj možnosť odovzdávania prác a dokumentov vyučujúcim týmto spôsobom.

Kontrola sa vykonáva autentizovaným alebo neautentizovaným spôsobom. Autentizovaný prístup je pre inštitúcie (napríklad univerzity), a pod touto inštitúciou bude odovzdávanie zaradené. Správca inštitúcie vytvára zoznamy študentov a dáva povolenie učiteľom. Zároveň im môže vytvoriť priečinky, ku ktorým sa priradia študenti, a takouto formou ich hodnotiť. Študent si sebou vložený súbor môže skontrolovať na originalitu. Pokiaľ je vyučujúci aj študent autentizovaný, hodnotenie uvidia len oni, nebude zverejnené. Neautentizovaný študenti majú hodnotenie zverejnené pre všetkých s prístupom do odovzdávacieho systému. Pri neautentizovanom prístupe (Obrázok č. 11) systém pracuje tak, že osoba vloží súbor do systému, napíše svoj e-mail a v priebehu pár hodín dostane na zadaný e-mail odpoveď s výsledkom, na koľko percent je práca zhodná. Prácu vloženú neautentizovaným spôsobom si vkladateľ nemôže skontrolovať na originalitu a hodnotenie je prístupné všetkým osobám s prístupom do systému na odovzdanie.

(Obrázok č. 11, zdroj: www.odevzdej.cz)

Takýmto správcom je aj domovská Masarykova univerzita, ktorá pomocou opatrenia rektora č. 3/2009 nariaďuje vedúcim a oponentom záverečných prác kontrolovať, či predložená práca nie je plagiát a podáva informáciu, na koľko percent sa práca zhoduje s inou prácou. Nevýhodou tohto systému je, že sa prehľadáva iba archív záverečných prác MU. To znamená, že pokiaľ práca nie je v systéme, odporúča sa náhodná kontrola pomocou vyhľadávačov typu Google. Vyberieme časť textu alebo vetu, ktorá sa nám „nepozdáva“ alebo „máme pocit, že sme ju niekde videli, čítali, počuli“ a vložíme ju do vyhľadávača. Ten nám tiež môže pomôcť odhaliť plagiát. Aby k takýmto odhaleniam pri záverečných prácach nedochádzalo, ideálnou možnosťou je priebežná snaha a čas, predovšetkým na strane študenta, spolupracovať s vedúcim práce na zadanej záverečnej práci. Pri odhalení plagiátu sa na MU postupuje podľa smernice č. 3/2009. Vedúci práce, oponent a ktorýkoľvek člen akademickej obce fakulty môže podať žiadosť dekanovi k zahájeniu disciplinárneho riadenia a informuje o tejto činnosti príslušného vedúceho katedry. Napriek tomu ani podanie žiadosti o preskúmanie práce, či sa jedná o plagiát, nie je dôvodom k nepripusteniu študenta k obhajobe pri štátnej záverečnej skúške. Zodpovednosť je na odbornej skúšajúcej komisii ako ohodnotí takúto prácu, ale zvyčajne sa jedná o záporné hodnotenie, a to F.

Tieto kontroly je určite nutné vykonávať, aj keď nie všetky plagiáty sa podarí odhaliť. Niektorí študenti sú veľmi vynaliezaví a plagiát sa odhaliť nepodarí. Určite je to nespravodlivé voči študentom, ktorí sa snažia o poctivé ukončenie štúdia. Ideálnym riešením je, aby si každý, kto sa snaží o získanie titulu a ukončenie ročníka uvedomil, že je to jeho výsledok štúdia a jeho výsledok práce.

[14]

2.2.3 www.youtube.com

Jedná sa o jednu z najznámejších a najobľúbenejších stránok pri vyhľadávaní a vkladaní videa. YouTube sa snaží o neporušovanie autorských práv pomocou rôznych spôsobov. Jednou z možností, je v prípade nejasností, si kliknúť v spodnej časti obrazovky na odkaz „Autorské práva“ a ujasniť si možnosti. YouTube člení osoby na vlastníkov obsahu, používateľov obsahu a tých, ktorí sa chcú vzdelávať v oblasti autorských práv. Pokiaľ má vlastník obsahu pocit, že došlo k porušeniu jeho práv:

- upozorní YouTube, že má daný pocit a taktiež môže zadať do systému príkaz na zablokovanie videa

- využije program na overovanie obsahu (vyplníte žiadosť, pošlete vytlačenú faxom, ktorá slúži ako prehlásenie, že ste vlastníkom autorských práv)
- použije ID aplikáciu, pomocou ktorej dáte príkaz YouTube, aby na základe určitých charakteristík pracovala s videom zhodujúcim sa s vaším. Je možné na ňom zarábať, získať štatistiky alebo ho YouTube zablokuje.

Pokiaľ ste používateľom služby YouTube, a vami vložené video má iný tvar, dostali ste upozornenie alebo máte zablokovaný účet, je to preto, že :

- skontrolujte video, či v ňom nie sú reklamné informácie, nebol vypnutý zvuk, nebolo zakázané v niektorej krajine (Obrázok č. 12) alebo bolo z viacerých dôvodov odstránené,

(Obrázok č. 12, zdroj: <http://www.youtube.com/watch?v=IFZ0z5Fm-Ng>)

- YouTube berie porušovanie autorských práv vážne a pokiaľ dotknutá strana požiada prostredníctvom príkazu na zablokovanie videa pozastavenie zobrazovania, príde vám upozornenie na porušovanie autorských práv. Zobrazí sa môže v „Nastavení účtu“ na stránke „Správa účtu“ (Obrázok č. 13) alebo vo „vašom účte“ na stránke „Moje videá“ (obrázok č. 14).

The screenshot shows the YouTube Account Settings page. On the left is a navigation menu with options like Overview, Profile Setup, Playback Setup, etc. The main content area is titled 'Manage Account' and contains sections for 'Account Status: Community Guidelines' and 'Account Status: Copyright'. Under the Copyright section, it states 'Your account is not in good standing.' and explains that copyright strikes can lead to account termination. It lists a specific strike: 'Strike 1: The light in the room - "Your Username" Video ID: xxxxxxxxxxxx Removed due to a copyright claim by TEST on January 12, 2011'. A red arrow points to this strike entry.

(Obrázok č. 13, zdroj: http://www.youtube.com/t/copyright_strike)

The screenshot shows a YouTube video player for a video titled 'The light in the room'. The video duration is 0:12. Below the video title, it says 'May 20, 2010, 01:40 AM | Sent via BlackBerry from T-Mobile' and 'Rejected (copyright infringement)'. On the right side, there are statistics: Views: 19, Comments: 0, Responses: 0. A red arrow points to the video player area.

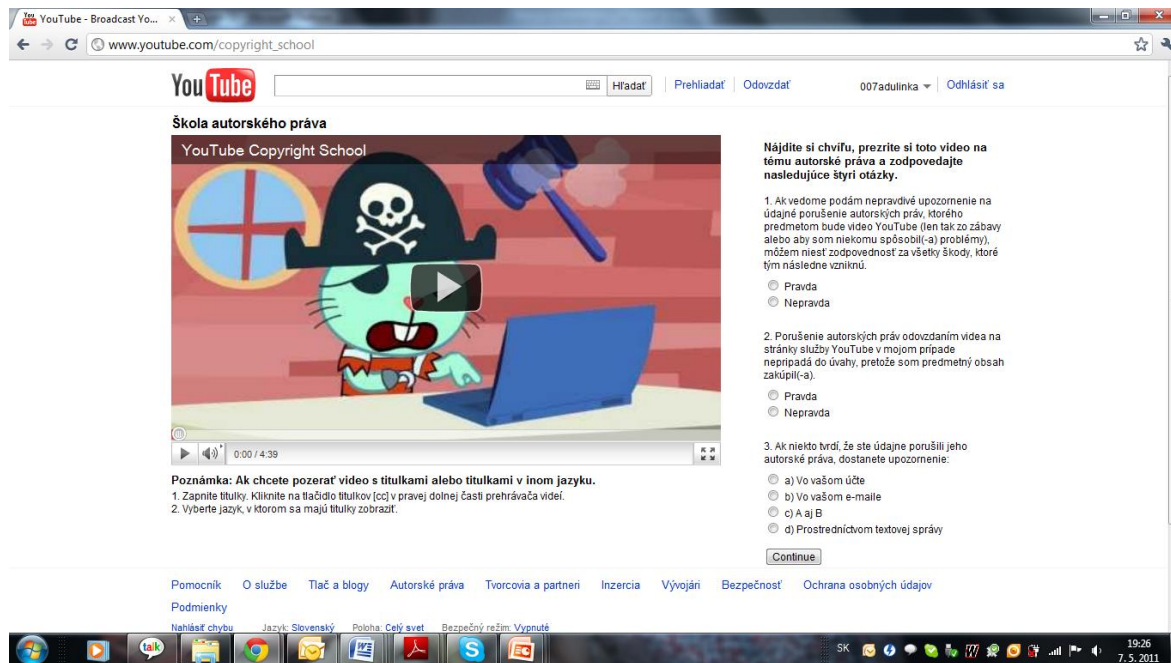
(Obrázok č. 14, zdroj: http://www.youtube.com/t/copyright_strike)

- v prípade opakovaného porušovanie autorských práv je postup youtube jasný. „Ak dostanete tri upozornenia na porušenie autorských práv, bude váš účet odstránený spoločne so všetkými videami, ktoré ste doň odovzdali. Ak chcete tomuto scenáru predísť, nemali by ste odovzdávať videá, ktoré porušujú autorské práva iných osôb.“

[15]

Aby k týmto prípadom nedochádzalo, je vhodné si pred zverejnením videa prečítať sekciu „Vzdelanie v oblasti autorský práv“, ktorá je schopná poskytnúť relevantné informácie o tom, čo sú autorské práva, ako naložiť s obsahom chráneným autorským právom vo videu, taktiež sú tu odpovede na často kladené otázky a v sekcii ďalšie zdroje je

na animovanom videu s názvom „YouTube Copyright school“ (Obrázok) použitím postavičiek z Happy Tree Friends vysvetlené, čo sú autorské práva a ako s nimi v rámci YouTube nakladať. Po prezretí tohto máte možnosť si overiť, či ste porozumeli publikovaniu prostredníctvom krátkeho dotazníka (Obrázok č. 15).

(Obrázok č. 15, zdroj: http://www.youtube.com/copyright_school)

2.3 OSA

Jedná sa o Ochranný zväz autorský pre práva k dielam hudobným, o.s.⁵, ktorý bol založený samotnými autormi v roku 1919, pričom prvá ustanovujúca schôdza sa konala 9. 10. 1919. Jedným zo zakladateľov bol populárny skladateľ Karel Hašler a jedným z prvých riaditeľov bol syn skladateľa Antonína Dvořáka. V dnešnej dobe tento zväz zastupuje viac ako 6 500 domácností a viac ako 1 milión zahraničných nositeľov autorských práv (skladateľov, textárov, nakladateľov, ktorých si netreba zamieňať s vydavateľmi CD a DVD nosičov). Hlavnou úlohou je spravovanie autorských majetkových práv zastupovaných členov a zároveň je spojovníkom medzi autormi a užívateľmi diel. Služby, ktoré poskytuje autorom sú spojené s výberom a následným rozúčtovaním autorských odmien, vrátane spracovania dát od užívateľov a právnych služieb. Osobám využívajúcich po registrácii ich služby poskytuje prístup k legálnemu užívaniu hudby a ostatných žánrov z celého sveta. Združenie rozlišuje dva stupne zastupovania. Prvým je osoba zastupovaná,

⁵ obchodná spoločnosť

to znamená každý autor, nakladateľ alebo dedič autorských práv, ktorý dokáže autorstvo aspoň u jedného verejne užívaného hudobného diela a podpíše s OSA zmluvu o zastupovaní. Druhým je osoba nazývaná „člen“, čiže skladateľ, textár a nakladateľ s hlasovacím právom na valnom zhromaždení, splňujúci podmienky definované Stanovami OSA. Združenie pracuje o osobnými údajmi za účelom vykonania kolektívnej správy majetkových autorských práv. Využíva adresné, identifikačné a iné osobné údaje svojich členov aj osôb s iným vzťahom k OSA, získaných od subjektov údajov z vlastnej činnosti, a to v mieste svojho sídla a v mieste regionálnych pracovísk. Prijemcami sú fyzické aj právnické osoby v Českej republike ako aj v zahraničí. Členstvom v združení získavate mnohé výhody – máte prístup do INFOSA, čo je informačný systém umožňujúci elektronicky sledovať užívanie vášho diela, toto dielo si elektronicky aj samy ohlásite, máte za sebou dlhoročné skúsenosti združenia, taktiež pravidelné vyplácanie odmien. A prečo by sa vlastne malo za hudbu platiť? Dávate tým najavo rešpekt k práci druhých, môžete legálne užívať hudobné diela všetkých žánrov z celého sveta, máte prístup k repertoáru, šetríte čas, lebo kontaktujete iba jedno miesto a nemusíte žiadať jednotlivých skladateľov, využívate silný, ale relatívne lacný marketingový nástroj, ktorým hudba bezpochyby je. Pre osoby, ktoré komponujú hudbu počas štúdia a uvedú ju na oficiálnom večere, napr. organizovaným Českým centrom v Paríži alebo Francúzskym inštitútom v Prahe, sú pripravené výmenné študijné pobyty s Českým centrom v Paríži. Rovnako je podporovaná aj tvorivá činnosť mladých autorov. Spolupráca s Bohemia JazzFest o najlepšiu jazzovú skladbu mladého autora do 30 rokov, vybraného odbornou porotou, zaznela na otváracom koncerte tohto podujatia na Staromestskom námestí v Prahe.

O licenciu k užitiu diel by mali zároveň požiadať aj gastronomické zariadenia, osoby poskytujúce služby/obchod, ubytovacie zariadenia a kúpele, zábavné produkcie, osoby pracujúce s hudbou v rámci výučby a športu, osoby/spoločnosti, ktoré používajú hudbu počas rozhlasového a televízneho vysielania, v rámci publikovania hudby na internete a poskytujúce mobilné služby, výrobcovi hudobných CD a filmových DVD, výrobcovi hračiek s hudbou, výrobcovia videa, televíznych programov a hier na počítač, dovoz a výroba prázdnych nosičov (CD, DVD, pamäťová karta, pevný disk atd.) je podľa §25 zákona č.121/2000 Zb. o práve autorskom potrebné nahlásiť OSA a uhradiť náhradnú odmenu v rámci polročného hlásenia a povinnosť bude splnená.

„OSA je dlhodobo jedným z aktívnych článkov na medzinárodnom poli. V rámci CISAC je súčasťou projektu „Professional Rules“, ktorého cieľom je dôraz na kvalitu riadenia,

posilňovania efektivity a transparentnosti kolektívnej správy a zvyšovaniu kvality služieb smerom k obci nositeľov práv a užívateľskej obce. Je členom týchto medzinárodných organizácií, zaoberajúcich sa ochranou autorských práv:

CISAC – Confédération internationale des sociétés d'auteurs et compositeurs

(Medzinárodná konfederácia autorov a skladateľov)

BIEM – Bureau international des sociétés gerant les droits d'enregistrement et de reproduction mécanique

(Medzinárodný úrad spoločností spravujúcich práva k mechanickému zaznamenávaniu a reprodukcií hudobných diel)

GESAC – Groupement européen des sociétés d'auteurs et compositeurs

(Európske združenie autorov a skladateľov)

[16]

2.4 Školenia, kurzy

Nakoľko právo a publikovanie na internete je obsiahla oblasť, môže dochádzať k nedorozumeniam, nepochopeniu alebo chaosu zorientovať sa v problematike (európske vs. české právo, creative commons atď.). Existujú inštitúcie, ktoré poskytujú kurzy na oboznámenie užívateľov s problematikou práva. Je diskutabilné, či návštevou kurzu môžeme získať relevantné informácie, ktoré potrebujeme a či nám návšteva jedného kurzu pomôže k objasneniu problému. Predtým, ako sa rozhodneme publikovať na internete, by sme hlavne, ak sme právnická osoba, mali prebrať možnosti našich publikácií nielen s príslušnými orgánmi, ako bola napríklad spomínaná OSA, ktorá nás môže komplet zastupovať, ale určite je dobré mať aj vlastné informácie a aspoň čiastočne sa oboznámiť s problematikou.

2.4.1 Kurz Asociácie inštitúcií vzdelávania dospelých ČR, o.s.

Školenia a kurzy môžu byť dobrý začiatkom na oboznámenie, pre lepší prehľad v slovnej zásobe práva a určite len prínosom do budúcnosti. Pri hľadaní na internete som sa dostala ku kurzu „Autorské právo a vzdelávanie dospelých“ organizovaný Asociáciou inštitúcií vzdelávania dospelých ČR, o.s. (nevládne, nepolitické, profesijné združenie, ktorého cieľom je vzdelávanie dospelých v spolupráci so štátnymi a inými orgánmi pri

zavedení legislatívnych a iných opatrení. Člen Únie zamestnávateľských zväzov ČR a členom medzinárodnej expertnej siete ReferNet). Bližšie informácie ohľadom ceny, cieľov kurzu, informácií pre koho je kurz určený, jeho garant a lektor, sú uvedené v tabuľke II.

Tabuľka II: Súhrn informácií o kurze

Periodicita kurzu	Kurz sa organizuje podľa záujmu.
Miesto konania	Karlovo náměstí 14, 120 00, Praha 2, Česko, okres Praha 2
Cena (neplatca DPH)	1 000 Kč (Seminár je pre členov AIVD ČR ⁶ zdarma.)
Cieľ kurzu	Oboznámenie s problematikou a bližšie informácie o: <ul style="list-style-type: none"> • Autorskom diele, spôsoboch jeho užívania, zamestnanecké dielo, dielo na objednávku, • licenčná a podlicenčná zmluva, • ochrana autorské práva.
Cieľová skupina	<ul style="list-style-type: none"> • Manažéri vzdelávania dospelých, • lektori vzdelávania dospelých.
Lektor, odborný garant	Mgr. Jiří Slavík, advokát so špecializáciou na autorské právo

(Zdroj: www.education.sk)

[17]

2.4.2 Kurzy ponúkané na stránkach www.skoleni-kurzy.eu

- Ďalší kurz ohľadom autorského práva s rovnomeným názvom organizuje VOX, a.s.⁷. Cieľom kurzu je oboznámiť účastníkov o základoch autorského práva a jeho úskaliami, právnej zodpovednosti pri porušení, aké nároky plynú pri porušení, preberajú sa základné otázky, typy licenčnej zmluvy či už z pohľadu autora alebo nadobúdateľa licencie atď. Cena kurzu je 2 268 Kč/kurz s DPH. Kurz vykonáva špecialistka na autorské právo a je určený prevažne pre odbornú verejnosť ako

⁶ Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých

⁷ Akciová spoločnosť

podnikoví právníci, advokáti, taktiež ale pre pracovníkov reklamných a mediálních agentúr, autorom, výkonným umelcom, výrobcem zvukových záznamov, ale aj pre všetkých, ktorí sa zaujímajú o túto problematiku. Výber kurzu a prihláška sa vyplňuje on-line na stránkach poskytujúcich kurzy (www.skoleni-kurzy.eu).

- S podobným obsahom sa stretneme aj pri kurze „Autorský zákon“ organizovanom agentúrou BOVA. Kurz opäť na prekvapenie vedie advokátka v obore autorského práva, cena je 2 290 Kč/kurz a je možné sa na neho prihlásiť on-line na stránkach poskytujúcich kurzy (www.skoleni-kurzy.eu).
- Na spomínanej webovej stránke je aj kurz pre pokročilých, teda pre osoby, ktoré chcú mať alebo potrebujú mať po skončení kurzu potvrdenie o absolvovaní. Kurz s názvom „Autorské právo, patenty v podnikovej praxi“ ponúka relevantné informácie ohľadom autorského práva a po jeho absolvovaní účastník získa certifikát o absolvovaní kurz. Cena kurzu je o niečo vyššia, a to 3 599 Kč/kurz.

Všetky tieto kurzy prebiehajú v Prahe a uskutočňujú sa prostredníctvom seminárov v jeden deň, trvajú niekoľko hodín. Absolvovanie kurzu ozrejní problematiku, ale nemali by sme predpokladať že po skončení sa staneme odborníkom. Určite budeme o mnohé informácie bohatší, niektoré nám budú jasnejšie a v prípade tretieho kurzu na to budeme mať aj potvrdenie v podobe certifikátu.

[18]

2.5 1 Licenčná politika vybranej stránky

Uvedenie praktického príkladu je najlepšou možnosťou, ako sa presvedčiť o užívaní ochranných symbolov. Ako najlepší príklad je analýza študentmi obľúbenej a vyučujúcimi nenávidenej wikipédie. Prečo sa teda o wikipédii hovorí ako o nerelevantnej encyklopédii?

2.5.1.1 Zvolenie hypotéz

Pre analýzu stránky – www.wikipédia.cz je vhodné zvolenie hypotéz, ktoré v zhrnutí potvrdíme alebo vyvrátíme.

Hypotéza č.1:

Orientácia v označovaní diel je neprehľadná a laický publikovateľ sa v nej stráca

Hypotéza č. 2:

Wikipédia má formu právnej úpravy, no napriek tomu neručí za obsah publikácií ani nedorozumení v prekladoch

2.5.2 Wikipédia

Táto kapitola sa venuje právnemu obsahu webovej stránky wikipedia.cz. Vychádza z teoretickej časti práce a je prekladaná individuálnymi komentármi na základe učiva preberaného v bakalárskom štúdiu Marketingových komunikácií na Fakulte multimediálnych komunikácií UTB v Zlíne.

Wikipédia je otvorená encyklopédia, ktorú už viac ako desať rokov vytvárajú dobrovoľní prispievatelia z celého sveta. To znamená, že hocikto, kto si myslí, že je vhodné niečo do encyklopédie zapísať, môže tak urobiť. Od všetkých prispievateľov diel, či už vlastných alebo odvodených, sa očakáva poskytnutie oprávnenia širokej verejnosti, aby mohli ich príspevky ďalej slobodne používať a šíriť. Wikipedia.cz určuje podmienky užívania vydávané wikimedia foundation (nezisková, charitatívna organizácia, poskytujúca viacjazyčne informácie pre verejnosť zdarma). Wikimedia foundation zastrešuje okrem Wikipédie (otvorenej encyklopédie) aj Wikibooks (bezplatné učebnice a príručky), Wikiversity (bezplatné vzdelávacie nástroje), Wiktionary (výkladový slovník), Wikiquote (zbierka citátov), Wikispecies (zoznam druhov), Wikinews (bezplatný zdroj kontextových správ), Wikisource (voľne dostupné dokumenty) a Commons (zdieľaná zbierka médií).

Jedným z takýchto príkladov je príručka pre lekárov, wikipédia s názvom Medpedia. Že to nie je možné? Medpedia je encyklopédia s obrovskými ambíciami. V tomto prípade však, tak ako je to u klasickej wikipédie, sa wikipedistom nemôže stať len tak hocikto. Medpediu zastrešujú známe univerzity v Harvarde, Stanforde alebo Berkeley. Prispievať môžu iba skutoční profesionáli, ktorí sa neskrývajú za anonymné prezývky, ale každý z nich má vygenerovanú stručnú profesionálnu vizitku. Laická verejnosť môže podať návrh na editovanie profesionálovi, nemôže však sama články pridávať. Nemusíte sa ale báť, že ak budete hľadať túto terminológiu, nenájdete. Je samozrejmé, že aj normálna wikipédia má v dnešnej dobe taktiež mnohé články z tejto problematiky, takže väčšinu termínov zo zdravotvedy nájdete aj tu.

[19]

V prvých rokoch vzniku wikipédie tvorcovia predpokladali, že veľké množstvo editujúcich užívateľov a jednoduché upravovanie textu zaručia dostatočnú kvalitu.

Postupom času začalo byť jasné, že to tak nebude a že adekvátnosť a odbornosť článkov nie je tak jasná, ako sa predpokladalo. Anglická, ale zároveň aj česká verzia wikipédie si uvedomila, že je dôležité klásť dôraz aj na odbornosť a kvalitu článkov. Zaviedla teda dve kategórie označovania článkov prísnymi kritériami a to, dobrých (Good) a najlepších (Featured). Dobré články majú v pravom hornom rohu (Obrázok č. 16) strieborné označenie (Obrázok č. 17), najlepšie majú taktiež v pravom hornom rohu, ale tentoraz zlaté označenie (Obrázok č. 18). Článok označený týmito dvoma symbolmi by mal spĺňať požiadavky vedeckého článku v odbornej publikácii. Žiadateľ odklikne kolónku, že ide o dobrý alebo najlepší článok, mal by si ho dať prejsť recenziou v projekte wikipedia kvalita (fórum, na ktorom sa definujú pravidlá pre hodnotenie kvality článkov a ktoré sa snaží zlepšovať články na Wikipédii a systematicky stimulovať blokovanie článkov, ktoré majú od tejto idey ďaleko) a spracovať jeho pripomienky. Pokiaľ sa ale niekomu článok nepozdáva v tejto kvalite, odklikne túto kolónku. *„Počet článkov, ktoré sú uznané ako Najlepšie, je veľmi malý, v anglickej Wikipedii je to v súčasnej dobe niečo cez 3000 článkov, teda cca 1 promile všetkých, v českej Wikipedii je ich v súčasnej dobe niečo cez 100, teda približne 0,5 promile, Dobrých článkov je v českej Wikipedii necelých 250, teda cca 1,3 promile. O niečo lepšia je situácia na nemeckej Wikipédii, ktorej komunita prejavuje väčší tlak na kvalitu.“*

[20]

Túto štatistiku by sme mohli považovať ako zdroj informácií o odbornosti wikipédie. Pomerne malé percento článkov sa vyznačuje vysokou alebo dobrou kvalitou, ale samozrejme, závisí to aj od krajiny a jazyka v ktorom sa článok nachádza a taktiež je v záujme wikipedistov označenie článku danými symbolmi.

(Obrázok č. 16, zdroj:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Atent%C3%A1t_na_Johna_Fitzgeralda_Kennedyho)

Obrázok č. 17, zdroj:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Silver_piece.png

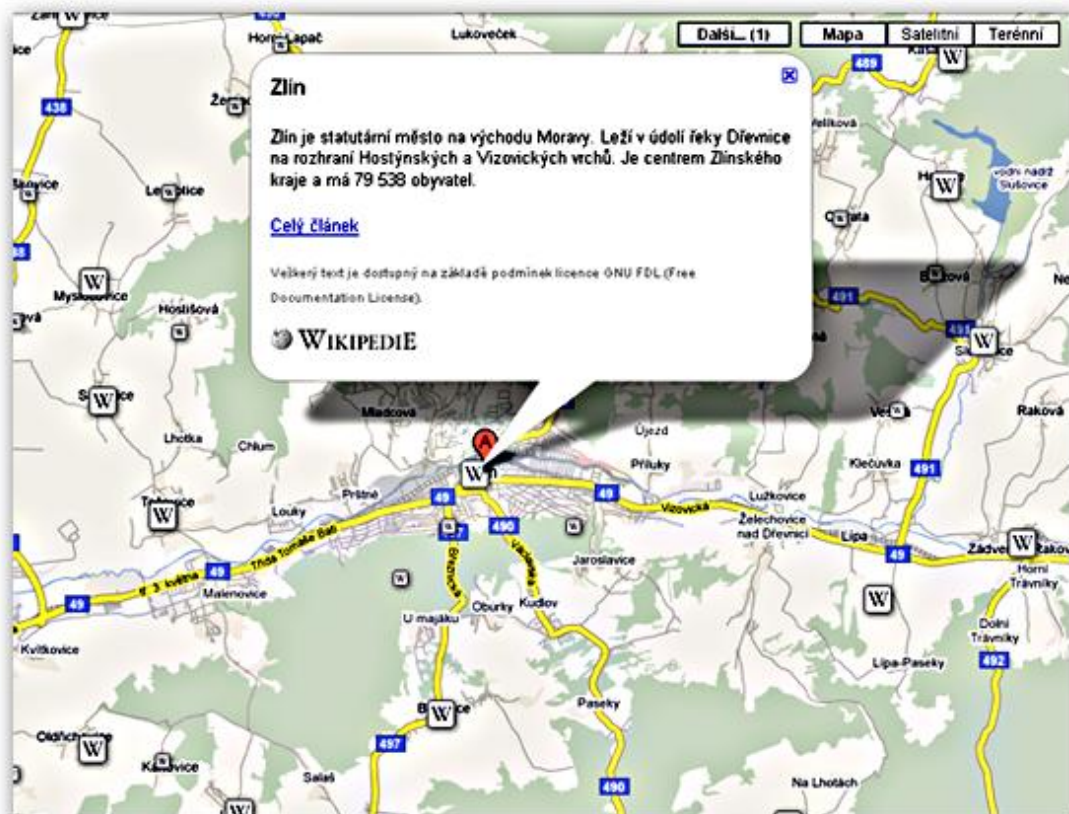
Obrázok č. 18, zdroj:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Gold_piece.png

2.5.2.1 Česká verzia wikipédie

Táto kapitola sa však venuje českej wikipédii, vytvorenej z pôvodnej britskej verzie v roku 2002, ako otvorenej encyklopédie. Stále väčšiu popularitu v návštevnosti dosahuje od roku 2008 aj tým, že ju google zahrnul do lokalizovanej podoby svojich máp (Obrázok

č. 16). „Linky na jej články začal Google zobrazovať pri objektoch na mape podobne ako to už niekoľko mesiacov robí v prípade zahraničných mutácií máp. Odkazy na Wikipediú ukazuje pri mestách, dedinách, pohoriach alebo iných bodoch záujmu nielen v rámci Česka, ale aj pri objektoch za jeho hranicami.“

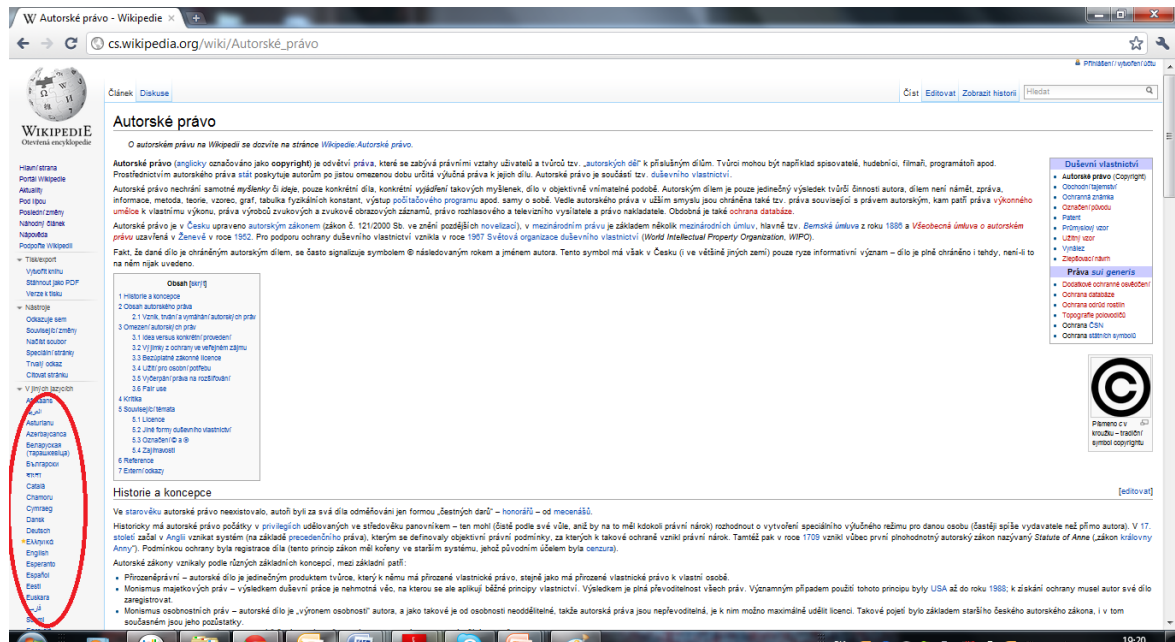
[21]

(Obrázok č. 19, zdroj: <http://medialne.etrend.sk/internet-spravy/ceska-wikipedia-moze-rast-navstevnikov-jej-prinesie-google.html>)

Svojou zväčšujúcou návštevnosťou a popularitou, ju stále viac ľudí považuje za relevantný zdroj. Pozrime sa teda na to, ako to s tým publikovaním vyzerá. Publikovanie je pomerne jednoduché, buď vytvoríte úplne nový článok o téme, ktorá ešte nebola vo wikipédií zmienená, alebo editujete starší, pozmeníte informácie, pridáte fotografie, resp. preložíte článok z iného jazyka. Nutná je registrácia, ktorá nie je príliš zdĺhavá a v tomto momente sa stávate wikipedistom. Je len na vašej dobrej vôli nakoľko vkladáte vlastné poznatky získané vlastným skúmaním alebo čítaním literatúry. V lepšom prípade pridáte informácie, ktoré podložíte odbornou publikáciou alebo prečítaním odborného článku. Pri zverejnení

článku si v ľavom stĺpci môžete pozrieť, v koľkých iných jazykoch sa článok ešte vyskytuje (obrázok č. 17). Priočom wikipédia neručí za správnosť prekladu.

(Obrázok č. 20, zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Autorsk%C3%A9_pr%C3%A1vo)

Pozrime sa bližšie na právnu úpravu a označovanie publikovaných diel na českej verzii wikipédie. Ponúka sa nám možnosť vybrať si jednu z dvoch foriem označovania diela. Wikipédia pracuje s licenciami Creative commons Uvedte autora/zachovajte licenciu 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0) a z dôvodov kompatibility je nutný aj súhlas s licenciou GNU Free Documentation Licence. „**GNU FDL** alebo **jednoduchšie GFDL** či **FDL** je copyleftová licenciácia pre slobodnú dokumentáciu, vytvorená Free Software Foundation (FSF) pre projekt GNU. Je podobná GNU General Public License, dáva čitateľom práva ku kopírovaniu, opakovanú distribúciu a modifikáciu diela; vyžaduje, aby všetky kópie a odvodeniny boli k dispozícii pod rovnakou licenciou. Kópie je možné predávať, ale pokiaľ by boli vytvárané vo väčšom množstve (viac ako 100 kusov), musí byť príjemcovi diela k dispozícii pôvodný dokument alebo zdrojový kód.“

[22]

Pri zvolení týchto možností je autor uvedený hypertextovým odkazom alebo URL adresou odkazujúcou na článok alebo miesto, kde prispieval, odkazom na stabilnú on-line

kópiu článku voľne dostupnú alebo pomocou zoznamov všetkých autorov. Vkladanie textu je teda podmienené kompatibilitou textu označením CC BY- SA.

Za určitých podmienok, je možné materiály licencované pod aktuálnou verziou licencie GFDL použiť k akémukoľvek účelu:

- Uvedenie všetkých predchádzajúcich autorov diela
- Uvedené všetky zmeny diela
- Všetky odvodené diela musia byť licencované pod rovnakou licenciou
- Musí byť udržiavané, nezmenené celé znenie licencie tak ako určil autor
- Nesmú sa používať technické prostriedky (napr. DRM⁸) k ovládaniu alebo zabráneniu distribúcie alebo úprav dokumentu

[22]

„GFDL vyžaduje možnosť "kopírovať a distribuovať dokument na akomkoľvek médiu, či už komerčne, tak aj nekomerčne", a preto nie je kompatibilný s materiálom, ktorý vylučuje komerčné použitie. Materiál s obmedzením komerčného použitia je nekompatibilný s licenciou a nemôže byť začlenený do diela. Avšak začlenenie takéhoto materiálu môže byť podľa autorského práva Spojených štátov považované za fair use (resp. fair dealing v niektorých ďalších štátoch) a nie je teda potrebné, aby bol licencovaný tak, aby šiel použiť pod GFDL (pokiaľ takéto fair use pokrýva všetky potenciálne ďalšie užitia. Jedným z príkladov takéhoto liberálneho a komerčného fair use je paródia“.

[22]

Fair use je autorská zásada užívaná na princípe, že verejnosť má právo slobodne používať vybrané časti materiálu pod ochranou autorských práv. Tieto časti sa môžu používať na účely komentárov, kritiky a paródie. To znamená, že ak ste sa rozhodli vo svojom článku kritizovať alebo parodovať nejaký iný článok, môžete citovať túto časť bez dovolenia autora. Bez fair use by nebolo možné mať k dielu napríklad negatívne poznámky, ak by si to autor neprial. Napriek tomu, vlastník autorských práv nemusí súhlasiť s vašou kritikou na základe fair use a spor sa môže dostať pred súd a môžete zodpovedať za škody.

[23]

Priamo na stránke www.wikipedia.cz je možné nájsť vysvetlivky k označovaniu textu, obrázkov, grafov a podobne. Pri zisťovaní bližších informácií som dospela k záveru,

⁸ **Digital Rights Management**, voľne preložené ako „Správa digitálnych práv“. Slúži k označeniu technický metód, ktorých úlohou je kontrola a obmedzovanie používania obsahu digitálnych médií.

že wikipédia má pomerne neprehľadnú a pre laickú verejnosť skutočne nie ľahko pochopiteľnú právnu politiku. Nedá sa odoprieť snaha o vysvetlenie označovania jednotlivých vkladných materiálov, ale označovanie je vysvetlené pomerne neprehľadne. Tento dojem umožňuje aj výrok priamo na stránke wikipédie:

„NIKTO Z AUTOROV, PRISPIEVATEĽOV, SPONZOROV, SPRÁVCOV, ANI KTOKOL'VEK INÝ SPOJENÝ S WIKIPÉDIOU NEMÔŽE BYŤ ZODPOVEDNÝ ZA AKÉKOL'VEK NEPRESNÉ ČI ZAVÁDZAJÚCE INFORMÁCIE UVEDENÉ NA TÝCHTO STRÁNKACH ČI NA STRÁNKACH Z NICH ODKAZUJÚCICH.“

[24]

Vzdanie sa zodpovednosti je podmienené aj tým, že informácie sú zdarma, bez zmluvy, či už s vami, majiteľom alebo užívateľom stránky, vlastníkami serverov, jednotlivými prispievateľmi, správcami, či akoukoľvek inou osobou spojenou s wikipédiou.

Wikipédia nepodporuje porušovanie zákonov, ale nakoľko je jej obsah uložený na serveri v štáte Florida (USA), je publikovanie informácií chránené prvým dodatkom ústavy spojených štátov a princípov Všeobecnej deklarácie ľudských práv OSN. To znamená, že zákony ostatných štátov nemusia mať tak rozsiahlu slobodu slova, a v tomto prípade wikipédia nezodpovedá za porušenie príslušného zákona. Preto aj samotná wikipédia odporúča v prípade nejasností radšej kontaktovať odborníka a poradiť sa s ním o vhodnosti vloženia obsahu do wikipédie.

[24]

Wikipédia momentálne pre svoju pomernú jednoduchosť využíva označovanie CC. Pre väčšiu prehľadnosť budúceho prispievateľa som vyvodila súhrn doterajších poznatkov a navrhla zmeny riešenia:

Poznatky:

- neprehľadný panel nástrojov/navigačné menu (právne náležitosti nájdeme až na druhý klik a to pod názvom „Nápověda“
- zlé grafické znázornenie/chýbajúci príklad/video
- vložené obrázky bez označenia CC

- nevhodná formulácia textu
- deficit názorných videí na stránke (niektoré postupy je možné nájsť na www.youtube.com)

Návrhy:

- prehľadnejšie a ucelené navigačné menu, relevantný názov pre označovanie vkladajúcich komponentov (napríklad Právne náležitosti)
- názorná ukážka napríklad pomocou tutoriálu
- všetky vložené obrázky sú označené v rohu CC
- preštylizovaný text
- tutoriál dostupný na www.youtube.com

Myslím si, že myšlienka a vízia wikipédie je úžasný nápad, ktorý, aj po výročí desiatich rokov, stále nie je dopracovaný. Myslím si, bude trvať ešte nejakú dobu, ak to samozrejme bude v záujme wikipédie, teda presnejšie jej tvorcov a správcov, zlepšiť právnu politiku. Jedným z mnohých dôvodov je aj to, že ide o neziskovú organizáciu a povedzme si otvorene, kde nie sú peniaze, je pomerne málo muziky. Úprava stránky by bola vhodná, predovšetkým, aby sa docielila prehľadnosť jednotlivých, nielen právnych možností. Taktiež sa navrhuje možnosť popracovať na jednotlivých jazykových úpravách, aby sa odstránili nedorozumenia v prekladoch.

Používanie wikipédie má aj svoje výhody. Určite je dobrým zdrojom informácií, pokiaľ sme v problematike úplným začiatčikom. Nebudeme si klamať, keď googlime nejaké informácie, wikipédia je jednou z prvých možností, čo sa nám ponúka. Takže nielen študenti, ale aj ďalšie skupiny užívateľov, mnohokrát pracovníci odborných inštitúcií, využívajú wikipédiu k získaniu prvotných informácií, napriek tomu, že informácie na wikipédií nie sú vždy prvotnou publikáciou wikipedistu (ak neberieme v úvahu články a výskumy vykonávané priamo wikipédiou). Wikipédia je dobrým zdrojom aj pokiaľ hľadáme alebo sa chceme uistiť vo všeobecných informáciách typu „Kto bol prvým prezidentom Spojených štátov amerických?“, „Kedy sa narodila Coco Chanel?“

a podobne. K informáciám treba pristupovať taktiež aj kriticky a používať vlastný úsudok, a pre každý prípad si ich overiť z viacerých zdrojov.

2.5.3 Zhrnutie

2.5.3.1 Verifikácia hypotéz

Hypotéza č. 1

potvrdená

Hypotéza č. 2

Potvrdená

2.5.4 Návrh ako sa chrániť pri publikovaní obsahu na internete:

1. Ujasniť si, kto je autor!
2. Vytvárať vlastné, originálne dielo!
3. Použiť jeden z nástrojov na označenie, najjednoduchšie označenie symbolom creative commons!
4. Pri použití cudzieho materiálu uvádzať zdroje!
5. Rešpektovať označenia a povolenia pôvodného autora!
6. Pôvodného autora označiť!
7. Neopisovať, nekopírovať, nekradnúť!
8. Zdrojovať!
9. Nenakladať s dielom spôsobom znižujúcim jeho hodnotu!
10. Prečítať si právnu politiku stránky na ktorej publikujeme!
11. Študovať tutoriály stránok k označovaniu!
12. Snažiť sa byť originálny a ústretový k iným autorom!
13. Ak je to možné, dať si skontrolovať dielo na originalitu!
14. Naučiť sa pracovať s aplikáciami na porovnávanie diel!
15. Navštíviť kurz!
16. Nepodporovať nelegálne kópie!
17. V prípade porušenia práv vykonávať konkrétne kroky!
18. Rešpektovať zákony krajiny, v ktorej publikujeme!
19. Pri opakovanom publikovaní pre nekomerčné účely sa snažiť porozumieť problematike označovania alebo sa nechať zastupovať organizáciou!
20. Pri publikovaní pre komerčné účely sa poradiť s právnikom!

ZÁVER

Právo v e-marketingu je neoddeliteľnou súčasťou každej zverejnenej informácie na internete. Na porušovanie autorských práv sa bude klásť stále väčší a väčší dôraz a preto je nevyhnutné pred touto problematikou nezatvárať oči. Táto práca popisala súčasný stav v rámci Európskej únie a obširnejšie v rámci Českej republiky. Zároveň si stanovila ciele, ktorými chcela dosiahnuť súhrn poznatkov ako sa chrániť pri publikovaní na internete, čo sa jej podarilo. Stanovením hypotéz a ich potvrdením som uskutočnila analýzu vybranej stránky, analýzu jej výhod a nevýhod, a zároveň som stanovila možnosti zlepšenia. Na jednotlivých praktických príkladoch som uviedla, ako sa chránia univerzity, ako informuje o dodržiavaní práv jedna z najpoužívanejších stránok a to www.youtube.com a mnohé ďalšie zmienené aplikácie. Vložené obrázky sa snažia čitateľovi priblížiť a uľahčiť predstavenie jednotlivých postupov. Riešenie je popísané v časti NÁVRH (ako sa chrániť pri publikovaní obsahu na internete), v ktorom v jasných bodoch popisujem postupy.

Práca je vhodná pre osoby, ktoré chcú publikovať na internete, ale nie je im jasný postup a úprava. Po prečítaní tejto práce získajú základný prehľad, pretože práca sumarizuje nástroje a kanály, ktoré je možné v dnešnej dobe využívať. Je príručkou „publikovateľa začiatočníka“. Popísané nástroje však nie sú vždy vhodné, preto hlavne pri publikovaní alebo vykonávaní činnosti na internete s účelom zisku, je na mieste sa poradiť so skúseným právnikom! Väčšina dotknutých subjektov sa po zistení použitia ich práce cítia dotknutá, ale nevykonáva žiadne právne kroky, pokiaľ nedochádza k zarábaniu na ich diele. Netreba sa však spoliehať na to, že nás nikto nezažaluje. Citovať, zdrojovať a označovať pôvodného autora predsa nie je také ťažké!

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

- [1] KUBA, Martin. *Elektronický marketing*. Zlín : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2002. 118 s. ISBN 80-7318-114-2.
- [2] *EYouGuide* [online]. 2010 [cit. 2011-02-14]. Autorská práva a práva duševního vlastnictví - Příručka. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/information_society/eyouguides/fiches/glossary_ipr/index_cs.htm>.
- [3] ČERMÁK, Jiří . *Internet a autorské právo*. Praha : Linde Praha, a.s., 2001. 194 s. ISBN 80-7201-295_9.
- [4] *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010 [cit. 2010-12-11]. Creative Commons Česká republika. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/>>.
- [5] *Creative Commons Česká republika* [online]. 2010 [cit. 2010-12-11]. Creative Commons Česká republika>>Licenční prvky. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/licencni-prvky/>>.
- [6] *Creative commons Česká republika* [online]. 2010 [cit. 2010-12-11]. Creativecommons. Dostupné z WWW: <<http://www.creativecommons.cz/483/otazky-pro-autory/>>.
- [7] KOTLER, Philip; KELLER, Kevin Lane . *Marketing management*. 12.vydanie. Praha : Grada Publishing, a.s., 2007. 792 s. ISBN 978-80-247-1359-5.
- [8] *Zákony ČR onLine* [online]. 2000 [cit. 2011-04-05]. úplná znění zákonů, přehled právních předpisů platných v ČR a zákony zdarma. Dostupné z WWW: <[http://www.zakonycr.cz/seznamy/121-2000-sb-zakon-o-pravu-autorskem-o-pravech-souvisejicich-s-pravem-autorsky-m-a-o-zmene-nekterych-zakonu-\(autorsky-zakon\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/121-2000-sb-zakon-o-pravu-autorskem-o-pravech-souvisejicich-s-pravem-autorsky-m-a-o-zmene-nekterych-zakonu-(autorsky-zakon).html)>
- [9] *LITA* [online]. 2011 [cit. 2011-05-03]. Autorská společnost. Dostupné z WWW: <<http://www.lita.sk/index.php?c=54&a=145>>.
- [10] SALGARI, Pavol. Test iPhoto: Keď Apple ovláda fotografie. *živé* [online]. 27.1.2011, č.1, [cit. 2011-03-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.zive.sk/spravy/test-iphoto-ke-d-apple-ovlada-fotografie/sc-30-a-292125/default.aspx>>
- [11] *Apple - iPhoto* [online]. 2011 [cit. 2011-05-05]. Usporiadajte, prehľadajte, upravujte a zdieľajte svoje fotografie. Dostupné z WWW: <<http://www.apple.com/sk/ilife/iphoto/>>.

- [12] DUFKOVÁ, Dominika . Plagiátorům pšenka nepokvete. *Halas : Časopis studentů Fakulty sociálních studií. 19. ročník* [online]. 2. 12. 2009, č. 3, [cit. 2011-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.casopishalas.cz/clanek/zobrazit/507>>.
- [13] *IS Odevzdej* [online]. 2009 [cit. 2011-05-04]. O projektu Odevzdej.cz. Dostupné z WWW: <<http://odevzdej.cz/pruvodce/odevzdej/index/10>>.
- [14] *Ekonomicko-správní fakulta* [online]. 2009 [cit. 2011-02-08]. Závěrečná (bakalářská, diplomová) práce. Dostupné z WWW: <<http://www.econ.muni.cz/manual-ucitele/zaverecna-bakalarska-diplomova-prace/>>.
- [15] *YouTube* [online]. 2011 [cit. 2011-04-10]. Broadcast Yourself. Dostupné z WWW: <http://www.youtube.com/t/copyright_strike>
- [16] *Http://www.osa.cz/* [online]. 2010 [cit. 2011-04-05]. OSA - Ochranný svaz autorský. Dostupné z WWW: <<http://www.osa.cz/horn%C3%AD-menu/kdo-jsme/on%C3%A1s.aspx>>.
- [17] *EDUCATION.sk* [online]. 2011 [cit. 2011-03-16]. Autorské, trestné a správné právo - kurzy, semináře a školenia. Dostupné z WWW: <<http://kurzy.education.sk/p-325/autorske-trestne-spravne-pravo/>>.
- [18] *ŠKOLENÍ-KURZY.EU : TUTOR* [online]. 2011 [cit. 2011-05-08]. Kurz Autorské Právo Patenty v Podnikovej Praxi. Dostupné z WWW: <http://www.skoleni-kurzy.eu/kurz-9957_studium-autorske-pravo-patenty-v-podnikove-praxi_tutor>.
- [19] Doktorská Wikipedie s názvem Medpedia. *Strategie* [online]. 18. 2. 2009, č. 2, [cit. 2011-05-06]. Dostupný z WWW: <<http://strategie.e15.cz/zpravy/doktorska-wikipedie-s-nazvem-medpedia>>.
- [20] *Wikipedia a výuka - Enviwiki* [online]. 2010 [cit. 2011-05-07]. Wiki - metodika/Možnosti využití Wiki ve výuce. Dostupné z WWW: <http://www.enviwiki.cz/wiki/Wiki_-_metodika/Mo%C5%BEnosti_vyu%C5%BEit%C3%AD_Wiki_ve_v%C3%BDuce/Wikipedia_a_v%C3%BDuka>.
- [21] VOZÁROVÁ, Eva. Česká Wikipedia může růst, návštěvníkov jej prinesie Google. *Mediálne.sk* [online]. 22. 9. 2008, č. 10, [cit. 2011-05-08]. Dostupný z WWW: <<http://medialne.etrend.sk/internet-spravy/ceska-wikipedia-moze-rast-navstevnikov-jej-prinesie-google.html>>.

[22] GNU Free Documentation License. In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, , last modified on 26. 4. 2011 [cit. 2011-05-08]. Dostupné z WWW:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/GNU_Free_Documentation_License>

[23] *Fair Use* [online]. 2010 [cit. 2011-05-02]. Stanford Copyright & Fair Use. Dostupné z WWW:

<http://fairuse.stanford.edu/Copyright_and_Fair_Use_Overview/chapter9/>

[24] *Wikipedie* [online]. 7. 1. 2011 [cit. 2011-05-08]. Wikipedie:Vyloučení odpovědnosti. Dostupné z WWW:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Wikipedie:Vylou%C4%8Den%C3%AD_odpov%C4%9Bdnosti>.

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

EU Európska únia

CC Creative commons

IP Internetový protokol

AutZ. Autorský zákon

o.s. Obchodná spoločnosť

AIVD Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých

DRM. Digital Rights Management, voľne preložené ako „Správa digitálnych práv“. Slúži k označeniu technický metód, ktorých úlohou je kontrola a obmedzovanie používania obsahu digitálnych médií.

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok č. 1, Zdroj: http://bigthink.com/ideas/21222	12
Obrázok č. 2., Zdroj: http://creativecommons.org/about/	21
Obrázok č. 3, zdroj: www.creativecommons.cz	22
Obrázok č. 4, zdroj: www.creativecommons.cz	22
Obrázok č. 5, zdroj: www.creativecommons.cz	22
Obrázok č. 6, zdroj: www.creativecommons.cz	23
Obrázok č. 7, zdroj: www.creativecommons.cz	23
Obrázok č. 8, zdroj: www.creativecommons.cz	23
Obrázok č. 9, zdroj: www.creativecommons.cz	24
Obrázok č. 10, zdroj: www.creativecommons.cz	24
Obrázok č. 11, zdroj: www.odevzdej.cz	32
Obrázok č. 12, zdroj: http://www.youtube.com/watch?v=IFZ0z5Fm-Ng	34
Obrázok č. 13, zdroj: http://www.youtube.com/t/copyright_strike	35
Obrázok č. 14, zdroj: http://www.youtube.com/t/copyright_strike	35
Obrázok č. 15, zdroj: http://www.youtube.com/copyright_school	36
Obrázok č. 16, zdroj: www.wikipedia.cz	43
Obrázok č. 17, zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Silver_piece.png	43
Obrázok č. 18, zdroj: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Gold_piece.png	43
Obrázok č. 19, zdroj: www.etrend.sk	44
Obrázok č. 20, zdroj: www.wikipeda.cz	45

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka I: Typy CC licencií.....	25
Tabuľka II: Súhrn informácií o kurze.....	39